

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 29 (2524) 1998 LIEPA-JULY 14

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA - \$1

Veikėjai – ne sargybiniai

Užtenka pavartyti išeivijos laikraščius, kad įsitikintum, kaip mūsų gretos retėja – užuojautos, aukos vietoj gelių, padėkos po laidotuvių, nekrologai. Pavardės žmonių, dar taip neseniai buvusių mūsų tarpe.

GAILA. Ir tasai gailėstis dvišakis: gaila pasitraukusių amžinybėn (dažnai pabrėžiant, kad per anksti), gaila pasilikusių, kuriems tenka tęsti mirusiųjų pradėtą, dažnai nelengvą, nebaigtą darbą, o ypač visuomeninę veiklą – įgyvendinti naujus ar dar neįgyvendintus sumanymus. Ir juo daugiau pasitraukiančių, juo ir ašaros stambesnės, net su baime ar abejojimu susiliejantios – ar pasiliekantieji sugebės tinkamai išspręsti dažnai gana sudėtingus palikimo uždavinius? Su materialiniu palikimu didelio vargo niekam nebūna. Jei dokumentai iš anksto gerai sutvarkyti, belieka atlikti testamentinius nurodymus, ir turto paveldėtojai žino, ką toliau reikia daryti. Sudėtingesnis yra tas kitiškas palikimas, jokiose įstai-gose raštiškai nepatvirtintas. Tai lietuviškasis gyvenimas su visomis sukurtais atšakomis ir spalvingais potraukiais – palikimas iš tikrųjų visiems lietuviškų šeimų nariams. Tačiau paveldas tik tiems, kurie pasiryžę tęsti, kas tėvų ar senelių pradėta, kad tas savašis gyvenimas ir toliau egzistuotų, kad jo atskiros sritys nepradėtų nykti. Dažnai ramina, kad nėra nepakeičiamų žmonių. Tai tiesa, jei užtenka atitinkamos bei tam pasiruošusios paminos. Jei tokios nėra, prirėkus inžinieriaus negi kviesi kalvį? Todėl pasiruošimo klausimas buvo ir yra labai svarbus. Veikla, šalia viso kito, turėtų būti kreipiama į teigiamą šito klausimo sprendimą.

PAMAINOMS keičiantis, išsaugoti lietuviškojo gyvenimo paveldą yra būtina. Tačiau veikėjai neturėtų tapti vien tik sargybiniais. Sustingusi veikla jau nėra savo pavadinimo nebeatitinka. Veikla reiškia judėjimą, turi būti gyva ir pažangi. Tik tada bus užtikrintas tolimesnis jos pratęsimas, tik tada ji trauks, judins, suras naujų veikėjų. Kaip tai padaryti? Paveikiausiai bet kokį sustingimą išjudina nauji sumanymai, įdomesnės užmojai, didesni projektai. Štai kad ir toks pavyzdys Toronte. Sumanyta ir užsimita Priskelimo parapiją perkelti į naują vietą. Projektas sujungia gana daug vidurinėsios kartos žmonių, kurie šiaip jau dažnai dailosi, ką čia stambesnio padarius. Ir gerai, kad dailosi, kad ieško veiklos. Tai pažangą skatinantis reiškinys. Žinoma, su tuo iškyla ir kiti rūpesčiai, pirmiausia lėšų klausimas. Didiesiems projektams jų daugiau ir reikia. Tai normalu, bet nepamirština, kad yra projektų, kuriuos įgyvendinus ir lėšų pradėtų daugiau atsirasti. Gal jau būtų laikas ir apie tai drąsiau pagalvoti. Gal reiktų plačiau pasidailyti, kaip kitos tautinės grupės sprendžia panašius klausimus, kaip sugeba sėkmingai jungti komercinę mintį su tautine. Aukų rinkimo laikotarpis, atrodo, gali jau būti nebeilgas. Jis buvo geras ir reikalingas naują gyvenimą pradedantiems „iš nieko“. Ir kone vienintelis finansinis pagrindas. Dabar jau kiti laikai ir kiti veikėjai. Aukų atsisakyti, žinoma, nereikėtų, nes jos turi ne vien tik finansinę prasmę. Tačiau jau vien dėl aukščiau minėtų priežasčių kitokia orientacija turbūt bus būtina. Reikia tik atitinkamos iniciatyvos, gal jau ir kiek kitokio požiūrio į tuos savuosius lietuviškus telkinius, kurie nebeturėtų būti vien tik savo krašto netekusių žmonių pereinamosios prieibegės, bet tvirtėjantis, pilnaviduris savito bruožo gyvenimas. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Kanados diena

131-ji gimtadienį Kanada atšventė liepos pirmąją su didesniais ar mažesniais iškilimais, pradedant saulėtekio prie St. John's, Niufundlande, ir baigiant saulėlydžiu Vancouver Island, Britų Kolumbijoje. Sostinėje Otavoje visuomet būna rengiamas koncertas tam tikslui pastatytoje tribūnoje ant pievos prieš parlamento pastatą, prieš tai ten atlikus iškilmingą paradą ir karinių dalinių inspekciją šventinėse uniformose su raudonais švarkais ir mėškos kailio kepurėmis. Tuose daliniuose, kurie ten parodoja liepos ir rugpjūčio mėnesiais, dalyvauja jauni kadedai, vyrai ir moterys, kasmet parenkami tam tikslui iš visos Kanados. Mississaugoje prie miesto rotušės vyko įvairūs pasirodymai ir užsiėmimai vaikams ir suaugusiems, minioje vikriai sukinėjosi nepamainoma ir nepailstanti miesto burmistrė Hazel McCallion. Toronto šventė neužsibaigė liepos 1-mos vakaru. Naujasis Didžiojo Toronto burmistras Mel Lastman pratęsė šventės minėjimą į trijų dienų savaitgalio linksmybes. Pagrindinė (ir ilgiausia pasaulyje) Yonge gatvė buvo užblokuota auto transportui net penkiuose skersgatviuose, ir kiekviename iš jų vyko

įvairūs šokiai, pasirodymai, grojo muzika, linksmosios ir suaugę ir vaikai. Didesnė dalį išlaidų ta proga padengė pramoninės bendrovės.

Pasaulinėse futbolo pirmenybėse Prancūzijoje Kanados rinktinė nedalyvavo, bet Toronte būna rengiamas koncertas tam tikslui pastatytoje tribūnoje ant pievos prieš parlamento pastatą, prieš tai ten atlikus iškilmingą paradą ir karinių dalinių inspekciją šventinėse uniformose su raudonais švarkais ir mėškos kailio kepurėmis. Tuose daliniuose, kurie ten parodoja liepos ir rugpjūčio mėnesiais, dalyvauja jauni kadedai, vyrai ir moterys, kasmet parenkami tam tikslui iš visos Kanados. Mississaugoje prie miesto rotušės vyko įvairūs pasirodymai ir užsiėmimai vaikams ir suaugusiems, minioje vikriai sukinėjosi nepamainoma ir nepailstanti miesto burmistrė Hazel McCallion. Toronto šventė neužsibaigė liepos 1-mos vakaru. Naujasis Didžiojo Toronto burmistras Mel Lastman pratęsė šventės minėjimą į trijų dienų savaitgalio linksmybes. Pagrindinė (ir ilgiausia pasaulyje) Yonge gatvė buvo užblokuota auto transportui net penkiuose skersgatviuose, ir kiekviename iš jų vyko

Ontario oro taršos vienas iš didžiausių kaltininkų yra nešvarus benzinas. Pasirodo, kad pigiausia provincijoje parduodama benzino rūšis, nors jau seniai neturi švino priemaišų, vis dar savyje turi daug sieros dėl dviejų priežasčių: naudojama Albertos nafta, kuri turi daug sieros, ir Ontario naftos apdirbimo įmonės yra per daug senoviškos, kad gerai ją išvalytų. Belaukiant federacinės ir provincinės (Nukelta į 6-tą psl.)

Hamiltono tautinių šokių grupė „Gyvatara“, dalyvavusi tarptautiniame festivalyje Halifakso mieste 1998 m. birželio 19-21 dienomis

Rusijos ginkluotė Karaliaučiuje

Vokiečių spauda apie raketinius rusų ginklus ir jų laivyną Baltijos jūroje

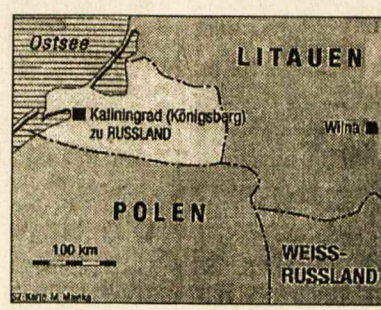
KAZYS BARONAS, Vokietija

„Atrodo, kad ŠAS negalima sulaikyti nuo plėtotės ir Rytų Europą ir kad Rusijai nieko kito nebelineka, kaip tik duoti atsakymą, parodant savo jėgą Karaliaučiaus srityje“ – rašo Miuncheno dienraščio, „Sueddeutsche Zeitung“ Rusijos politinio gyvenimo žinovas Frank Nuihysen. Ir Maskva savo kortą jau atidengė, pranešdama pasauliui, kad Karaliaučiaus apygardoje ji jau įrengė naujas S-300 oro apsigynimo raketų, kurias ŠAS vadina SA-10. Pasirodo, Karaliaučiaus apygarda yra pirmoji, gavusi S-300 raketų. Gen. maj. Fiodor Krisanov, Baltijos flotilės oro apsaugos viršininkas, pareiškė, kad rugpjūčio mėn. Baltijos jūros prati-muose tos raketos bus pirmą kartą išmėgintos.

Vokietis rašė, kad Kremlius jau „šimtą“ kartą atmetė Vakarų pasaulio norą įjungti Baltijos valstybes į ŠAS narių eilę, tad jautrioje Karaliaučiaus apygardoje Kremliui nieko kito nelineka, kaip stipriai apginkluoti šią sritį.

„Ar Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje bei Vakarų pasaulyje tos raketos sukels kokią nors baime? – klausia vokietis. Tuo klausimu jis kreipėsi ir Rytų Europos mokslinio instituto Koelne bendradarbi H. Schroeder'į, kuris atsakė: Rusijos akcija reikia suprasti kaip jėgos aktą; jeigu įreigiama tokia sistema, tad savaime aišku, kad ji tarnaus svarbių strateginių taškų gynimui bei atominio pavandeninių laivų apsaugai. Vokiečio stratego nuomone, rusiška flotilė Baltijos jūroje prarado savo reikšmę. Palyginus su Šiaurės jūra ar Pacifiko vandenynu, Baltiją galima laikyti sritinės reikšmės jūra.

Savo komentarą vokietis taip baigia: Maskva kartojo ir kartos, kad įjungus Baltijos valstybes į ŠAS, Karaliaučiaus sritis turi būti gerai apginkluota, nes uždaramas yra svarbus strategiskai šioje Europos dalyje.

Lietuvos arkliai Italijoje

Pusę psl. miuncheniškis dienraštis paskyrė arklų transportui iš Vilniaus, aprašydamas kelionę iš mūsų sostinės (paprastai) iki pat Sardinijos. Tai 72 val. transportas, nes iki Cagliari yra per 3000 km.

Labai dažnai vežami gyvuliai išbūna ilgas valandas nešeriti, negirdyti, tad Vokietijos gyvulių globos draugijos nariai – savanoriai laukia prie muitinių tokių transportų, tikrindami gyvulių stovį. Šį kartą dvi bavarietės Lietuvos sunkvežimį sutiko prie Lenkijos muitinės į Čekiją. Mat Briuselio nutarimai yra dažnai ignoruojami. O tie reikalavimai nėra dideli: po aštuonių kelionės valandų reikia arklų, avis, karves ir t.t. iš sunkvežimio trumpam išleisti, pašerti, pagirdyti, o arklus bent 20 min. pavėdžioti. Lietuvių transportas buvęs tvarkoje, tad lietuvis vairuotojas piktokai paklausė: ko jūs norite? Pasirodo, arkliai vežami į Sardinijos skerdyklas. Moterys klausia: ar jūs Lietuvoje ne turite skerdyklų? Ne – atsako lietuvis. Be to, mes nevalgome arklių. Arklių Lietuvoje yra perteklius, nes mūsų ūkininkai dabar naudoja traktorius.

Italai mėgsta arklia, tačiau mėsa turi būti šviežia, tad tuo pačiu ir arkliai gerame stovyje.

Moterys lydi transportą, nes lietuviui teks sustoti bent šešetą kartų po dvi valandas prie muitinių poilsio aikštelių. Deja, sunkvežimis „dingo“ prie Vengrijos sienos ir atsidūrė prie Slovėnijos. Vokietės pastebėjo, kad

lietuviai nusikalto Italijoje. Užuot rūpinęsi arkliais, jie tuoj pat atsigulė poilsio. Nėra prasme kreiptis į policiją, nes „carabinieri“, priešingai Vokietijos policijai, numos ranka.

Pasiekus vietovę arkliai nebus tuoj pat skerdžiami. Italai Lietuvos arklus paliks dviem dienom poilsio, dar išvirkdami įtampos hormonus, nes tuomet mėsa bus tagesnė.

Latvijos rūpesčiai

Berlyno dienraščio „Die Welt“ Rygos bendradarbis pranešė birželio 23 d., kad Latvijos vyriausybė pasiekė Europos Sąjungos tarybos pirm. pareigas einančio (ES pirmininkai keičiasi kas pusmetį) Tony Blair gan griežtas raštas, reikalaujantis sutvarkyti Latvijos rusakalbių pilietybės klausimą. Šį raštą išspausdino Rygos laikraštis „Diena“. Raštas sukėlė ne tik seimo narių, bet ir gyventojų pasipiktinimą.

D. Britanijos min. pirm. priminė be pilietybės Latvijoje gimusių rusakalbių vaikus bei Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos nutarimus.

Latvijos vyriausybė įžiūri Rusijos įtaką Europos Sąjungoje (Rusija nepriklauso ES, K.B.), ir nurodo, kad tai Rusijos požiūris, sakantis, jog mažumų teisės yra pažeidžiamos Latvijoje.

Rygos bendradarbis (pasirašęs „cgs“ raidėmis) primena, kad okupacijos metais Latvijoje atvyko didelė rusų banga, kiek mažesnė Estijoje ir mažiausia Lietuvoje. Šiandien rusakalbiai Rygoje sudaro daugumą. Latviai mano, kad rusakalbių priedanga Maskva stengiasi sužlugdyti Latvijos įstojimą į ŠAS ir ES-gą. Davaus rusams pilietybę Latvijoje, gali ten pasikeisti valdymo sistema, lenkiant kraštą rusų pusėn. Rusų politikos tikslas – pristie kraštą prie ekonominės ir politinės vasalinės valstybės būklės, paklusnios Rusijai, o gal net įjungti Latviją į jos valstybių eilę.

Savaitė Lietuvoje

Kompensacijos už turimą

A. Raudonius, žemėtvarkos ir teisės departamento prie žemės ūkio ministerijos direktorius, pranešė Eltai, kad Lietuvos seimas š.m. birželio 16 d. priėmė įstatymą, tvarkančį kompensacijas už nekilnojamąjį turimą. Pasak direktoriaus, tuo įstatymu išpareigojama atsiskaityti su žemės, miško, vandens telkinių, kito išlikusio turto savininkais. Kompensacijos už žemę, vandenį, miškus turėtų būti išmokėtos iki 2006 metų, už butus, jų dalis, namus – iki 2010 metų. Politiniams kaliniams, tremtiniams nustatyti dar trumpesni terminai.

Prezidentas dėkoja

Baltijos kraštų savivaldybių ir Kanados bendradarbiavimo programą nuo 1994 metų finansuoja Kanados tarptautinės plėtros agentūra. Pagal šią programą visoms trims Baltijos valstybių sostinėms Kanados vyriausybė paskyrė pusketvirtą milijono dolerių. Lietuvos prezidentas V. Adamkus parašė laišką Kanados ministeriui pirmininkui J. Chretien dėkdamas už paramą, kuri įgalino tvarkyti Vilniaus miestą, praneša ELTA.

Lietuvos pajėgumas

Šveicarijos Krans Montanoje š.m. birželio 27 d. įvykusioje to paties vardo tarptautinėje ekonominių reikalų sesijoje buvo pristatyta Lietuva. Įžanginį žodį tarė Lietuvos ministeris pirm. G. Vagnorius, pranešimus ekonominiams klausimams padarė P. Auštrevičius ir V. Gruodis. Susirinkimo dalyviai atkreipė dėmesį į sparčiąją ekonomikos augimą ir palankias sąlygas investicijoms. Dalyviai domėjosi Lietuvos santykiais su kaimynais, ypač Gudija ir Rusija. G. Vagnorius susitikimo su JAV ambasadoriumi Jungtinėse Tautose R. Holbrook'u, tarėsi politiniais Baltijos regiono klausimais, paliestos galimybės greičiau pradėti derybas su Europos sąjunga, praneša ELTA.

Apribojama veikla

Lietuvos seimas š.m. liepos 1 d. nustatė apribojimus išdarbinti buvusius KGB darbuotojams. Naujasis įstatymas jiems neleidžia 10 metų dirbti valstybės tarnautojais, valdymo, krašto apsaugos, teisėsaugos institucijose, valstybės kontrolėje, bankuose, ambasadose, muitinėse. Buvę sovietiniai saugumiečiai taipgi negalės verstis notaro ar advokato praktikomis, būti mokytojais, auklėtojais bei švietimo vadovais. Buvo net siūlyta apriboti ir buvusių kompartijos narių veiklą. Išimties bus daroma tiems buvusiesiems KGB darbuotojams, kurie tyrė kriminalines bei organizuoto nusikaltalymo bylas bei pasitraukė iš

saugumo veiklos ne vėliau kaip 1990 m. kovo 12 d. Įstatyme nustatyta ir tikrinimo procedūra. Šį teisinį aktą turi dar pasirašyti prezidentas. („LA“ inf.)

Karinės pratybos

Lietuvos respublikos krašto apsaugos ministerijos pranešimu, Lietuvoje vyksta š.m. gegužės 7 d. prasidėjusios tarptautinės pratybos „Baltic Challenge 98“. Dalyvauja apie 5000 karių iš vienuolikos valstybių. Pratyboms vadovauja plk. Valdas Tutkus ir plk. James Haynie (JAV). Dalyvauja 24 orlaiviai (13 iš jų Lietuvos) ir 16 laivų. Tai pačios didžiausios pratybos, kokios yra buvę Baltijos kraštuose. Jos baigiasi liepos 25 d. specialiomis apeigomis Klaipėdoje.

Ar jungtis į ŠAS?

Apklauso būdu nustatyta, kad Lietuvos gyventojai palankiau remia savo krašto pastangas tapti ŠAS-gos (NATO) nariu nei kitų Baltijos valstybių gyventojai, praneša ELTA (1998.VII.3). Jungimuisi į ŠAS-gą pritaria 55% Lietuvos gyventojų, Estijoje 54%, Latvijoje – 47%. Apklausa buvo užsakyta Lietuvos užsienio reikalų ministerijos; darbą atliko firma „Baltijos tyrimai“ ir aukščiau paminėtas rezultatus paskelbė liepos 1 d. Vilniuje.

Nauji ambasadorių paskyrimai

Kaip praneša „Lietuvos rytas“ (gegužės 18 d.), Lietuvai Austrijoje atstovaus laikinai reikalų patikėtinė, Amerikos lietuvių Gintė Damušytė, atstovavusi Lietuvai Jungtinių Tautų organizacijoje Niujorke.

Latvijoje ambasadoriaus pareigas eis gamtos mokslų daktaras, buvęs aplinkos apsaugos ministeris Imantas Lazdinis. Belgijos karalystėje Lietuvai atstovaus Vladimiras Jarmolenka, seimo konservatorių frakcijos narys.

Buvęs ambasadorius Suomijoje, vyriausybės patarėjas tarptautiniams klausimais Petras Auštrevičius vadovaus Europos komitetui, kuriam bus perduota dauguma Europos reikalų ministerijos darbų. Komiteto užduotis bus koordinuoti įsijungimą į Europos sąjungą, rūpintis investicijų skatinimu.

Kaip rašo ELTA, jų kaden-cijai pasibaigus bus atšaukti keturi ambasadoriai – Romualdas Kozyrovičius iš Rusijos, Rimantas Karazija iš Latvijos, Dalius Čekuolis, Lietuvai atstovavęs Belgijoje, Olandijoje ir Liuksemburge, bei nuolatinės atstovybės Europos taryboje vadovas Aurimas Taurantas.

Lankėsi Rusijos ministeris

Į Vilnių birželio 13 d. buvo nuvykęs Rusijos užsienio reikalų ministeris Jevgenijus Primakovas bylas bei pasitraukė iš

(Nukelta į 3-čią psl.)

Šiame numeryje

Veikėjai – ne sargybiniai

Didesnieji projektai išjudina veiklą, skatina pažangą

Rusijos ginkluotė Karaliaučiuje

Rusijos flotilė Baltijos jūroje prarado savo reikšmę

Lietuva kelyje į ŠAS

Reiktų ieškoti kitų kelių savo saugumui užtikrinti

Sukaktys ir kiti politiniai vingiai

Prezidentas pasinaudoja nesutarimais ir vykdo savo planus

Profesorius Ivanauskio tėviškėje

Sovietai išniekina šeimoms kapavietę ir palaikus

Lietuvių grupės žygis Afrikon

Po pamokų vaikais pratinami prie įvairiausių darbų

Poetė iškelia, poezija liko

Savo lyrikoje ji pasiliko santūri, tiesi ir aiški

Poetinio žodžio žavesys

J. Marcinkevičiaus priedermė Tėvyni glūdi jo prigimtyje

Latvijoje geriau būti žydu negu rusu

Dėl sovietinės praeities latviai laikosi labai tautinės politikos

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, mėnė – \$52, garbės – \$62. Oro paštu į užjūrius – \$135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00, supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year, PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Kauno arkivyskupijos "Caritas" š.m. gegužės 20 d. kreipėsi į Lietuvos švietimo ministerį K. Platelį, nurodymas, kad vien Kaune yra apie 2,300 visokeriopai nusikurdusių šeimų, kuriose auga 4,000 nepilnamečių vaikų. Visoje Lietuvoje esama apie 10,000 tokių šeimų, auginančių 26,000 vaikų, kurie labai apieisti, visiškai neprižiūrimi. Problema pasiekusi tokį laipsnį, kad dėl to jau turėtų įsikisti krašto valdžia. Kreipimėsi siūloma parengti specialią išankstinę apsaugos programą, įteisinti jau veikiančios Dienos centrus, jų vaikams teikti nemokamą vasaros atostogų, apie pagalbą informuoti visuomenę, gydyti džioga ar kitomis chroniškėmis ligomis sergančius.

Valstybinėje M. Mažvydo bibliotekoje Vilniuje š.m. gegužės 22 d. įvyko fokiolių sąjūdžio atostovų sukvietas visuomenės susirinkimas, kuriame buvo išsamiau pristatyta Chiaros Lubich naujoji knyga "Kada matėme Tave?", išleista 3,500 tiražu. Knygoje pabrėžiamas žmogaus ryšio su Dievu asmeniškumas, raginimas Kristų matyti prieš ir vargšuose, mylėti Dievą žmogiškai. Renginyje dalyvavo arkivyskupas A. J. Bačkis, vyriausybės patarėjas religijos klausimais P. Plumpa. Fokolių narys V. Jasiukevičius papasakojo apie sąjūdžio atsiradimą Lietuvoje. Veikla vykstanti pažįstamų žmonių tarpe ar šeimose. Norintiems siunčiamas žiniaraštis "Gyvenimo žodis". Prez. V. Adamkus politikų ir fokolių veikloje įvertė panašumų siekiant vienybės. Susirinkime parodyta vaizdažuostė apie Ch. Lubich ir sąjūdžio veiklą pasaulyje. Šiuo metu pasaulyje yra apie dvidešimt fokolių miestelių.

Trečiasis tarptautinis Pažaislio muzikos festivalis, kuris vyks visus tris vasaros mėnesius, prasidėjo š.m. gegužės 28 d. vienuolyno šventoriuje. Atlikti J. Sibeliaus ir G. Faure kūriniai. Grojo BBC filharmonijos orkestras iš Anglijos Mančesterio, dainavo P. Bingelio vadovaujamas Kauno valstybinis choras, baritonas St. Roberts iš Anglijos ir sol. Gintarė Skėrytė. Be šių su religinės muzikos programomis dar pasirodys prancūzai, norvegai, čekai, italai, švedai, šveicarai ir vokiečiai. Iš viso numatyta 30 koncertų.

Kauno kunigų seminarijoje š.m. birželio 5 d. atidaryta ketvirtoji katalikų dailininkų paroda, kurioje dalyvauja 17 menininkų su 37 kūriniais. Atidarydama pa-

rodą L. Šinkūnaitė sakė, kad be įprastinės technikos ir naudojamų medžiagų šį kartą rodomi ir liturginiai drabužiai bei vėliavos. Arkivyskupas S. Tamkevičius padėkojo rengėjams ir priminė, kad reikia nepamiršti ir Dievo Dvasios, iš kurios viskas ateina. Paroda kasdien veiks iki liepos 12 d.

Lietuvos seimo rūmuose "Naujosios bangos" fondas š.m. gegužės 28 d. surengė forumą "Žiniasklaida ir pilietinė Lietuvos visuomenė". Seimui siūlomas informavimo įstatymo pataisų projektas, kuriame siūloma įsteigti priežiūros komisijas, turinčias sprendžiamąjį balsą žurnalistinės etikos klausimais. Seimo pirmininkui V. Landsbergiui buvo įteikti 12,000 parašų, remiančių pataisų projektą. Seimo pirmininkas dėkojo už laiku suauktą forumą ir pastebėjo, kad dvasinė suirutė labiausiai žaloja vaikų sąmonę. Apie pilietinių ir religinių sąjūdžių laimėjimus siekiant žiniasklaidos kultūros Lenkijoje ir Italijoje kalbėjo kun. V. Aliušis, MIC. Kalbėtojas kvietė daryti įtaką valstybinėms radijo ir TV stotims.

Anglijos Londono jėzuitų jaunimo grupė lankėsi Lietuvoje š.m. gegužės 19-27 d.d. Tai rezidencinio pobūdžio jaunimo centro atstovai, organizuojantys kursus įvairiomis aktualiomis temomis, kaip tikėjimo gilinimas, seksualumas, diskriminacija, narkotikai, skurdas bei vadovavimas. Grupė atvyko Lietuvos katalikų mokyklų draugijos kvietimu. Tai jau trečioji viešnagė Lietuvoje. 1995 m. grupė vedė kursą suaugusiems, kurie dirba su jaunimu; po metų buvo kursai jaunimo vadovams. Šiomet panašūs kursai vyko Birštone. Dalyvavo 30 moksleivių iš Kauno, Kretingos, Klaipėdos, Telšių ir kitų vietovių. Be kitų mokomųjų dalykų aptarti ir praktiški vadovavimo klausimai.

Klaipėdos jėzuitų bendruomenėje š.m. gegužės pabaigoje svečiavosi misionierius Indijoje kun. Donatas Slapšys, SJ. Tėvynėje jis pasirodė po 55 metų. Išvykęs iš Lietuvos 1941 metais Vokietijoje studijavo ir 1947 m. gavo kunigystės šventimus. Dvejus metus studijas gilinio Niujorke Fordhamo jėzuitų universitete. Paskirtas misijų darbams į Indiją, kur ir pasilikę, išmokę vietinę maratų kalbą. Svečias pasidalino įspūdžiais apie tolimos šalies gyvenimą, papročius, misijų darbą. Šiuo metu Indijoje esama apie 8 milijonus katalikų.

VIEŠPAČIUI PASIKVIETUS

A+A

VYTAUTĄ ESKĮ,

seserį OLGĄ ŠVILPIENĘ, jos vyrą ALGĮ ir visus gimines netektyje nuoširdžiai užjaučia –

Londono lietuvių choro "Pašvaistė" nariai ir valdyba

A+A

JONUI TARVYDUI

mirus,

jo žmoną MAGDALENĄ bei visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Bubulių šeima: Joana,

Edvardas, Aldona, Emma,
Diana, Claudia, Cristina

Kai buvo svarstomas PLB surengtoje konferencijoje Lietuvos kelias į ŠAS (NATO) Kanados Mississaugoje. Lietuvos prezidento VALDO ADAMKAUS sveikinimą skaito MARIUS VYGANTAS (JAV) PLJS valdybos narys

Lietuva kelyje į ŠAS

Svarstant J. Daugėlos straipsnį "TŽ" 1998 m. 25 nr. ir žvelgiant į problemą iš kitos pusės

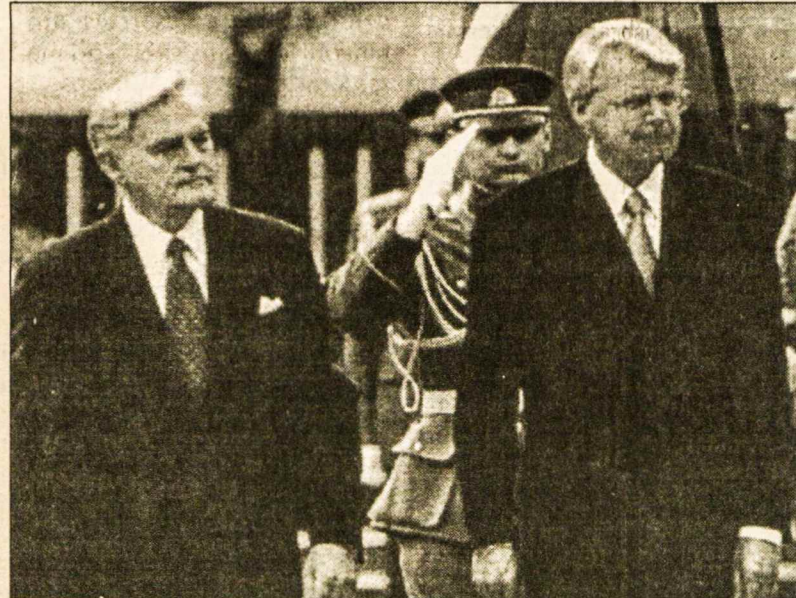
JUOZAS VITĖNAS

Kaip kiekvienas svarbus reikalas, taip ir Lietuvos įsijungimas į Šiaurės Atlanto Sąjungą (ŠAS-NATO) turi būti gerai apsvartytas, iškeliant jo teigiamas ir neigiamas puses; tačiau ginant savo nuomonę kartais netiksliai pateikiami faktai. Pvz. yra teigiama, kad Lietuvos narys ŠAS-jė "šiandien visa lietuvių tauta vieningai remia". Tai neįrodytas dalykas. Lietuvių tautos nebuvo atsisakiusi dėl jos priklausymo ŠAS-gai. Viešosios nuomonės apklausinėjimai nėra tikras rodiklis. Tautos nusistatymas gali būti pareikštas tikrai balsavimu-referendumu, gerai žmonėms visą reikalą išaiškinus.

Taip pat netikslu teigti, kad Lietuvos įstojimą į ŠAS "vieningai remia ir viso pasaulio lietuviai". Konferencija Mississaugoje nėra

tokio teigimo įrodymas. Ji buvo vienminčių susirinkimas, kuriame jie tikrai apsiėmė savo pažiūromis. Keturi Lietuvos ambasadorių joje dalyvavimas irgi nereikia "vieningo pasisakymo už Lietuvos dalyvavimą ŠAS-goje". Kaip Lietuvos prezidento ar vyriausybės atstovai jie ir negalėjo kitaip kalbėti. Kitokios nuomonės reikšimas būtų jiems galėjęs patsibaigti grįžimu namo, kaip tai atsitiko vienam buvusiam Lietuvos ambasadoriui Londone.

Įdomu, kad, kaip iš spaudos atrodo, Mississaugos konferencijoje kalbėjo Kanados politiniai veikėjai realiau žiūrėjo į Lietuvos įstojimą į ŠAS. Jiems buvo neaišku, kodėl "lietuvių kilmės kanadiečiai nori, kad Lietuva įsijungtų į šią karinę organizaciją, kuri buvusi reikalinga 'šaltojo karo' metu?" (TŽ 1998 m. 20 nr.)

Islandijos prezidentas OLAFUR RAGNAR GRIMSSON sutinkamas Vilniuje Lietuvos prezidento VALDO ADAMKAUS š.m. birželio 13-15 dienomis. Pažymėtina: Islandija buvo pirmoji valstybė, pripažinusi atstatytą Lietuvos nepriklausomybę 1990 metais

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kovas. Jis teigė, pasirinkęs lankytis Lietuvą, nes iš visų Baltijos kraštų Rusijos santykiai su Lietuva geriausi, rašo "Respublika". Jis taip pat pareiškė Rusijos kėtinimą ir toliau plėsti dvišalį bendradarbiavimą.

Tačiau Lietuvos ir Rusijos pasirašyta sutartis dėl sienų dar nepateikta Rusijos seimui patvirtinti. Nors svečio aiškinimu sutartis tik laukia eigos, manoma, jog Rusija, nori, kad pirma būtų pasirašyta rengiama Lietuvos ir Karaliaučiaus srities bendradarbiavimo sutartis.

J. Primakovas pareiškė, jog Rusija remia Lietuvos norą įstoti į Europos sąjungą, tačiau jai nepriimtina bet kurios Baltijos valstybės įsijungimas į ŠAS (NATO), nes "pažeidžia Rusijos saugumo bei geopolitinius interesus". Rusija "nenorėtų, kad į buvusias jos bazes įsikraustytų svetimos valstybės karijai". Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, Latvijos prašymu, priminė Rusijos pareigūnui apie to krašto pastangas pagerinti santykius su Maskva ir naujai rengiamą palankesnę rusakalbiamis pilietybės įstatymą.

Patvirtinta sutartis su JAV ELTOS žiniomis, birželio

11 d. Lietuvos seimas patvirtino Lietuvos ir JAV sutartį dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose byloje, pasirašytą š. m. sausio mėn. Vašingtone. Sutartis apima teisinį bendravimą ir pagalbą, kuri palengvina abiejų valstybių teisėsaugos institucijų darbą susijusioje srityje. Pagal ją, teisinė pagalba bus vykdoma tiriant nusikaltimus, nustatant parodymų ėmimą, dokumentų pateikimą, tapatybės nustatymą, asmenų perdavimą bei kitus veiksmus.

Pakeistas įstatymas

Lietuvos seimas 1998 m. birželio 30 d. pakeitė gyventojų turto ir pajamų deklaravimo įstatymą, praneša ELTA. Atsakyta visuotinio pajamų deklaravimo, kuris turėjo jau šiais metais pradėti veikti. Pakeičiamas aiškinamas tuo, kad visuotinis deklaravimas sukeltų daug rūpesčių daugeliui Lietuvos žmonių, gyvenančių iš savo darbo užmokesčio, taiggi ir pensininkams, neturintiems ką deklaruoti. Turta ir pajamas deklaruoti turės aukštesnieji pareigūnai, didesnę turtą įsigijantys, privatizavime dalyvaujantys, arba asmenys pagal teisėtąsias institucijų pareikalavimus, įskaitant ir jų gimines. Snk.

Teisinga, kad Rusija atsižvelgtum už Lietuvos įstojimą į ŠAS gali surasti įvairių priežasčių, kaip tai Lietuva yra patyrusi savo istorijoje. Tačiau yra esminis skirtumas, ar Rusija griebiasi atsižvelgti išprovokuota, ar siekdama savo tikslų. Lietuvai įstojus į ŠAS, pastarosios ribos sutaptų su Rusijos siena. Savime aišku, kad tokio galingo karinio bloko priartėjimas gali sukelti Rusijos susirūpinimą ir tuo būdu išprovokuoti ją imtis apsisąugojimo priemonių, kurių tarpe gali būti ir Lietuvos okupacija.

Vargiai galim sutikti, kad Suomijos su Rusija "gražūs santykiai prasidėjo, kai suomiai ginklų pasipriešino Rusijos bolševikų užmačioms Suomiją pavergti". Tiesa, suomiai pasipriešino, bet kapituliavo ir neteko dalies teritorijos. Jie nebuvo visai pavergti, nes jiems pagelbėjo gamtinės ir teritorinės sąlygos, kokių Lietuva neturi.

Bet dabar svarbu kalbėti ne apie suomių pasipriešinimą sovietų armijai, bet apie jų neketinimą tapti ŠAS nare, nes abiejų šalių geostrateginė padėtis yra panaši. Lietuvos prez. V. Adamkus yra numatęs š.m. lapkričio mėnesį lankytis Suomijoje. Tai gali būti gera proga išsiaiškinti Suomijos pozicijas dėl įstojimo į ŠAS ir pasvarstyti, ar Lietuvai būtų verta pasekti Suomijos pavyzdį.

Lietuvos veržimasis į ŠAS, kad atsiribotų nuo Rusijos, rodo jos nepasitikėjimą savimi ir savigarbos stoką. Tai panašu į vaiką, kuris, išsigandęs vilko, bėga į svetimus namus, kur jo niekas nelaikia ir kur vargu ar jis bus apgintas nuo plėšraus žvėries.

Lietuva dabar taip pat siekia patekti į ŠAS "namus", bet nežinia, kada ji bus pakviesta ir įleista, nes Lietuva jai nesvarbi ir nenaudinga. Todėl ji bandoma apraminti kalbomis apie "atviras duris" ir pasirašymais partnerystės chartijų.

Tokiais pažadais Lietuva negali pasitenkinti, kai Rusija griežtai pasisako prieš jos įstojimą į ŠAS ir grasiina pasekmėmis. Lietuva turi gauti ŠAS užtikrinimą, kad ji bus ginama, jei Rusija, norėdama sutrukdinti jos įsijungimą į ŠAS, bandytų ją okupuoti. Jei tokio užtikrinimo ŠAS neduoda, tai ji palieka Lietuvą Rusijos valiai, ir todėl Lietuvos bei užsienio lietuvių visos pastangos įjungti Lietuvą į ŠAS gali pasibaigti ne ŠAS naryste, bet Rusijos okupacija. Šiai tragedijai išvengti Lietuva turi ieškoti kitų kelių savo saugumui užtikrinti, kurių vienas yra neutralumas.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5

(prie Lietuvių Namų)
Prima pacientus pagal susitarimą

Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

A+A KAZIMIERUI SIMAIČIUI

mirus,

nuoširdžiai užuojautą reiškiamo jo žmonai ELENAI, sūnums su šeimomis ir visiems jo giminėms –

Hamiltono Aušros Vartų parapijos taryba

A+A

ALEKSUI JUCIUI,

mano mylimam krikšto tėvui mirus,

reiškiu nuoširdžią užuojautą žmonai ADAI bei visiems artimiesiems –

Paulius Sukauskas

A+A

ALEKSUI JUCIUI,

ilgamečiam LN valdybos nariui ir revizijos komisijos pirmininkui mirus, jo žmoną ADĄ JUCIENĘ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia –

Toronto Lietuvių Namai

A+A

JONUI TARVYDUI

negrižtamai iškeliauvus amžinybėn,

žmoną MAGDALENĄ ir visus gimines skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

"Province of Ontario Health Department" Hamiltone buvę bendradarbiai:

J. Astas

A. Burbulevičius

St. Dalius

J. Januškevičius

K. Karaška

K. Norkus

A. Paulauskas

A. Prunskus

H. Rimkevičius

PADĖKA

1998 m. birželio 18 d. netekome žmogaus, visą savąjį gyvenimą pašventusio moderniajai lietuviškai literatūrai, kalbai ir meno puoselėjimui bei kūrybai. Netektis – sunki artimiesiems, taipgi ir lietuviškai visuomenei, jos kultūrinio gyvenimo židiniui. VLADO ŠALTIMIRO mintys bei dvasinis-kūrybinis palikimas liks įamžintas mumyse, lietuviškos kultūros atžalose.

Dukros – Gailė ir Mirga, sesuo Elena, brolis Bronius ir visi jų šeimų nariai nuoširdžiai išreiškia gilią padėką už užuojautas, rūpestį ir paramą sunkią netekties valandą.

Apie velionį Vladą Šaltmirą parašė jo vaikystės draugas, rašytojas Pranas Visvydas, gyvenantis Kalifornijoje. Jis daugelį dešimtmečių uoliai susirašinėjo su velioniu, svarstydamas pačias jam aktualiausias temas:

"Taip, jis visada gaivino mane savo laišku mintimis. Nelepino, ne. Nepataikavo, ne. Nemoralizavo. Bet dažniausiai kalbėjo apie tai, kas jam labai rūpi. Temų buvo daug, nes literatūra apima visą gyvenimą. Pagarba lietuvių kalbai puošė jo kiekvieną sakinį. Geriau pasakyti trumpai, gerai parašyti nedaug – ir tik taip, kad tas kalbėjimas ir rašymas nė kuo nesužalotų lietuvių kalbos kūno."

Žinoma, mudviejų epochiniame susirašinėjime (nuo pat dienų Vokietijoje) pasitaikydavo nedidelių kolizijų, kartais net juokingų nesusipratimų, tačiau nuostabi atlaidumo vėliava, su draugystės herbu, visada plazdėdavo virš mudviejų gyvenimo laivo. Šiandien manoji yra perrišta juodu gedulo kaspinu. Jo laivas pasiekė uostą ir pavirto nuostabiu dvasiniu Atminimu. Išliko vertingi laišukai. Išliko jo mintys. Kritika, eilėraščiai.... Išliko jo puiki, apmąstyta tapyba... Pranas Visvydas, Santa Monica, 1998.06.19"

Dukros – Gailė ir Mirga

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Sukaktys ir kiti politiniai vingiai

J. P. KEDYS, Vilnius

Laisvės Lygos (LLL) sukaktis

Š. m. birželio 15 d. Vilniuje įvyko Lietuvos laisvės lygos 20 metų veiklos sukakties minėjimas. Jos ilgametis pirmininkas Antanas Terleckas pateikė ilgą metę kovos istoriją prieš žiaurią okupacinę sovietų priespaudą. Minėjime dalyvavo nariai kovotojai buvę kaliniai, svečiai ir žiniasklaidos atstovai. LLL nuo pat įsisteigimo pagrindinis tikslas buvo Lietuvos nepriklausomybė. Apie ją ji viešai skelbė ir už ją kovojo.

Sąjūdžio sukaktis

Birželio 3 d. suėjo 10 metų nuo Sąjūdžio įsteigimo. Šis įvykis buvo nepaprastai plačiai minimas valstybiniu mastu. Nors sąjūdis pradėjo kalbėti tik apie ūkinį reikalus, tautinių klausimų vengė. Kaip pavyzdį galima paminėti N. Sadūnaitės atvejį. Pastaroji buvo pasiūlyta į pradininkų grupę kaip narė, bet buvo atmesta kaip „ekstremistė“.

Sąjūdžio dešimtmečio minėjimuose buvo skelbiama, jog Sąjūdis sukūrė „tautos atgimimą“. Išėitų, kad iki 1988 m. tauta buvo jau apmirusi ar net mirusi ir tik Sąjūdžio dėka buvo atgaivinta. Iš tikrųjų tauta niekad nebuvo apmirusi ar mirusi. Tai galima faktais patvirtinti: 1941 m. sukilimas, 10 metų partizanų kruvinos kovos, nepaliaujami „buožių“ trėmimai, rizikingi tautinių vėliavų iškėlimai, pora tūkstančių pogrindžio leidinių, pradedant paprasčiausiais lapeliais ir baigiant „Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“. Ar šie istoriniai-tautiniai lietuvių tautos reiškiniai dar nepakankamai įrodo, kad lietuvių tautai joks apmirimas 1988 m. negrėsė? Kad sąjūdis vėliau iš-

vystė politinę veiklą, privedusią prie valstybinės nepriklausomybės paskelbimo, tai įvyko ryšium su pasikeitusiomis politinėmis aplinkybėmis. Tai betgi nereiškia, kad Sąjūdis pradėjo atgimimą „apmirusioje tautoje“.

Prezidento vertinimai

Ryšium su prezidento V. Adamkaus 100 dienų citom pareigom, žiniasklaida atliko žmonių apklausą. Duomenys parodė, kad didelė dauguma pritaria prez. V. Adamkaus vedamai politikai. Pažymėtina, kad prez. V. Adamkus kartais pasinaudoja nesutarimais tarp seimo pirmininko ir ministerio pirmininko ir vykdo savo planus. Tai paaiškėjo, kai buvo skiriamas vidaus reikalų ministeris ir saugumo departamento direktorius.

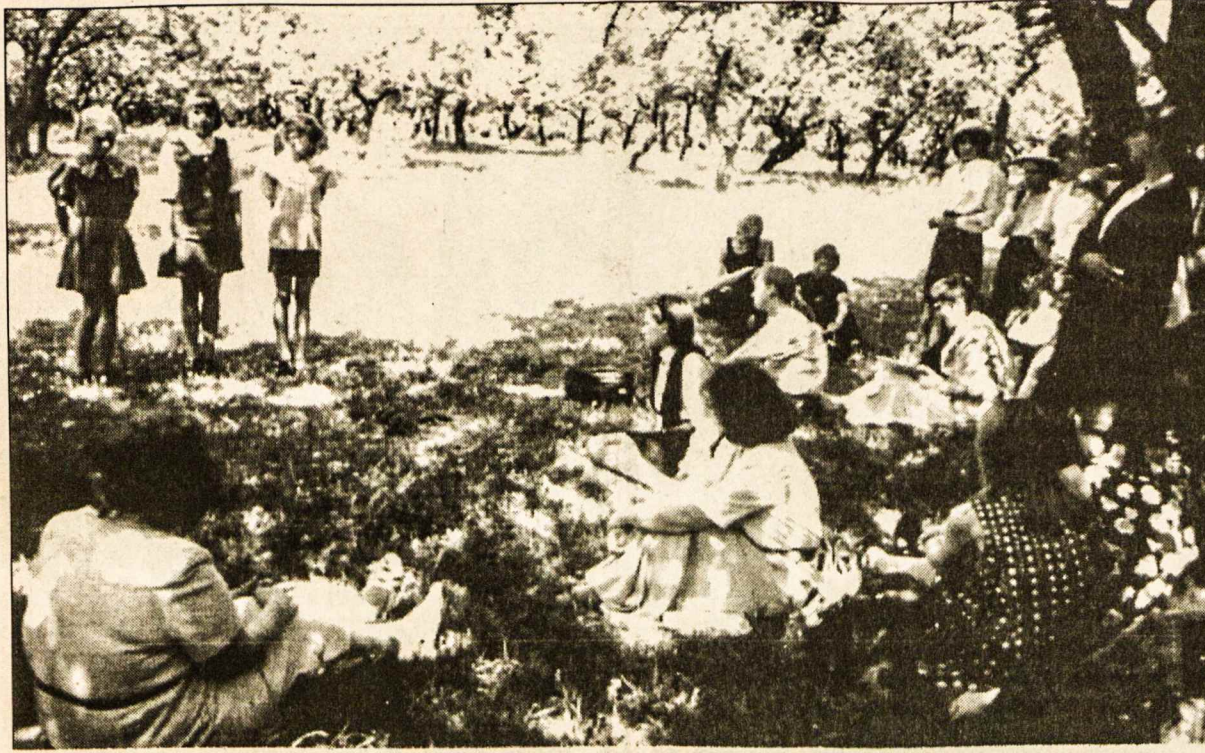
Islandijos prezidentas Lietuvoje

Apsilankymą lydėjo abipusis susitikimas su prezidentu N. Sadūnaitės atveju. Pastaroji buvo pasiūlyta į pradininkų grupę kaip narė, bet buvo atmesta kaip „ekstremistė“.

Rusijos diena

Prieš 7 metus gegužės 12 d. Rusija paskelbė savo nepriklausomybę ir nuo tada ši diena Vilniuje švenčiama kaip Rusijos diena. Ta proga į Rusijos ambasadą Vilniuje atvyko prez. V. Adamkus ir daugybė Lietuvos politikų, verslininkų ir profesionalų. Rusijos ambasadorius Vilniuje K. Mozelis pasiūlė tostus už Lietuvos ir Rusijos prezidentus ir šių valstybių draugystę.

(Nukelta į 4-tą psl.)

Istorijos ir gamtos pamoka Gudijos Lebiodkoje

Nuotr. J. Aukštaitis

Profesoriaus Ivanausko tėviškėje

Istorijos ir gamtos pamoka Gudijos Lebiodkoje

JULIUS AUKŠTAITIS

Aplankyti lietuvišką Pelesos ir Lebiodkos žemių dabartinėje Gudijos teritorijoje išvykome mokslo metų pabaigoje – gegužės 31 d. Į Lebiodką, prof. Tado Ivanausko, įžymaus mokslininko, gamtininko, lietuvių gamtos tyrinėtojo Rytų Lietuvoje tėviškę, mus pakvietė lietuviška Pelesos mokykla.

Vykome senuoju Vilniaus-Krokuvos keliu per Eišiškes. Privažiavus Gudijos sieną, gyva Vilniaus krašto istorija – Birutė Federavičienė pasakojo, kad prof. Tadas Ivanauskas, nepažindamas lietuviškų etninių žemių atskyrimo, išlipdavo iš automobilio ir pėsčias, aplenkdamas sieną žyminius ženklus, pereinąs ribą, kviesdamas taip pasiegti ir jo bendrą kelią. Šį kartą mes negalėjome taip pasiegti, nes čia stovi munitinė ir tvora. Teko palaukti maždaug valandą, nors prieš mus buvo vos trys automobiliai.

Pelesoje jau vėluojančių mūsų laukė mokytojai ir moksleiviai. Automobilų vilkstinė pro Vosyliškius pasiekė Lebiodką. Didžiulis parkas slepia nuo praeivių gražų, bet apleistą dviejų aukštų mūrinį pastatą, kuriame gyvena Ivanauskų šeima.

1939 m. sovietams okupavus rytines lietuviškas žemes, Ivanauskų sodyboje buvo įsteigtas internatas vaikams su protine negalia, negalintiems savarankiškai gyventi.

Sovietai išniekino Ivanauskų šeimos kapavietę ir palaikus. Stant naujus internato pastatus, Ivanauskų palaikai iš nerūdijančio metalinio kasto buvo išmesti, o kastas gyventojų panaudotas drabužiams skalbti. Buvo išlupti

auksiniai dantys, nuimti žiedai. Internato auklėtiniai kaukoles spardyavo kaip kamuolius. Kapavietė sunaikinta, jos vietoje dirbama žemė, ir tik apytikriai galima nustatyti kurioje vietoje ji buvo. Iki 1990 metų Lebiodka buvo uždrausta zona. Čia pakliūti reikėjo specialaus leidimo, kurį išduodavo partijos komitetas.

Internato vadovybė mus maloniai priėmė. Kadangi diena buvo šilta ir saulėta, istorijos ir gamtos pamoka buvo organizuota sename sodybos sode. Pelesos mokyklos direktorius Vytautas Bigaila, istorijos mokytoja Antanina Česonienė, moksleiviai Onutė ir Tatjana Ivonytės (gudiškai Ivonis), Ana Aleksejeva, Stanislovas Vaitkūnas, Andrius Selila pasakojo apie Ivanauskų šeimos ir prof. Tado Ivanausko gyvenimą. Nors Ivanauskų šeima kalbėjo prancūziškai, o su vietiniais gyventojais gudiškai ir lenkiškai, tačiau Tado tėvas Leonardas save laikė lietuvių kilmės bajoru, apie tai dažnai primindavo vaikams.

Jaunystėje Tado viliojo Gudų giria, kurią jis išbraidojo skersai ir išilgai. Išvykų metu gerai susipažino su giria, jos gyventojais ir papročiais. Gironiojė sutiko medkirtį, kuris maloniai nukėlė kepurę, bet susikalbėti negalėjo. Tada ir įvyko lemtingas apsisprendimas. Tadas Ivanauskas rašė: „Aš apsisprendžiau būti lietuviu ir tik lietuviu. Didi garbė priklausyti lietuvių tautai, dar didesnė – kalbėti gražiausiąja pasaulio kalba, kurioje tiek nepakartojamų žodžių, išaugusių iš gėlių, medžių, upių, piliakalnių. Tai Dievo kalba, kuriai lygios nėra ir niekada nebus“.

Prasmingi šie žodžiai, žadinę

pavertę ir užguitų lietuvių dvasią. Moksleiviai įdomiai pasakojo apie profesoriaus gamtotyros keliones, vertingus, įdomius jo pastebėjimus. 1901 m. Tadas Ivanauskas dar matė Pelesos ežerą su gausybe vandens lėlių, pilną ungurių. O 1919 m. jo jau nebuvo. Plačių neišbrendamų pelkių irgi nebeliko. Važiuodami matėme šienaujamą pievą ir dirbamą laukus. Buvo prisiminta Ivanauskų įsteigta pirmoji tame krašte lietuviška pradžios mokykla Musteikos kaime 1918 m.

Apie etninės kultūros kraitį kalbėjo Lietuvai pagražinti draugijos centro valdybos pirmininko pavaduotoja prof. etnologė Angelė Vyšniauskaitė. Posmus iš J. Marcinkevičiaus ir A. Baranausko kūrybos vaizdingai skaitė mirties draugijos valdybos narys aktorius Tomas Vaisieta. Apie profesorių atsiminimus papasakojo „Gervėčių“ klubo pirmininkas Alfonsas Augulis.

Tado Ivanausko netekome 1970 m. birželio 1 d. Gimė 1882 m. gruodžio 16 d. Moksleiviai gerai žinojo profesoriaus turiningo ir įdomaus gyvenimo momentus. Už geras žinias direktorius V. Bigaila moksleiviams įteikė knygas. Ši įdomi istorijos ir gamtos pamoka ilgam išliko Pelesos moksleivių atmintyje.

Direktorius V. Bigaila pareiškė mokyklos pedagogų ir moksleivių pageidavimą Pelesos mokyklą pavadinti Tado Ivanausko vardu. Iš visos širdies linkime, kad šis pageidavimas būtų kuo greičiau įgyvendintas.

Iš Lebiodkos išvykome su prislėgta nuotaika. Apie Ivanauskų šioje sodyboje dar iki šiol tyliama.

Lietuvių saloje Gervėčiuose

Birželio 7 d. ankstyvą rytą iš Vilniaus Gedimino aikštės didelė automobilių vilkstinė pajudėjo į Gervėčius. Po neilgos kelionės ir trumpo patikrinimo prie Gudijos sienos vilniečiai ir svečiai iš visos Lietuvos įsiliejo į įvairių kalbių Gervėčių parapijos žmonių būrį, suvažiavusį į Švč. Trejybės atlydus.

Gervėčiai, dar ne visiškai nutautinta lietuviška sala Gudijoje, nutolusi apie 65 km į rytus nuo Vilniaus. Graži Gervėčių šventovė. Parapijos žmonės yra patyrę daug vargo ir pažeminimų. Ne kartą iš šventovės buvo išguita lietuvių kalba, tačiau ji po didelių vargų vėl sugrįždavo. Kovoje dėl lietuvių kalbos gilų pėdsaką paliko Gervėčių klebonas kun. Ambraziejus Jakavonis. Čia jis dirbdamas mokė parapijiečius gerbti savo papročius, nepamiršti gimtosios kalbos, mokyti lietuviškai skaityti ir rašyti. Lenkų

„Armija krajoja“ už lietuvių rėmimą 1943 m. jį suėmė, kankino, reikalaudami išduoti veiklesnius lietuvius, tačiau jis tylėjo. Po poros mėnesių jo lavonas buvo rastas netoli Pabradės.

Šv. Mišias aukojo Vilniaus arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis. Mišiose ir pamaldose dalyvavo Gudijos ir Lenkijos kunigai. Pamaldos vyko lietuvių, gudų ir lenkų kalbomis.

Po pamaldų Gervėčių lietuviškoje mokykloje įvyko nuotaininga popietė, kurioje dainos dainavo, grojo ir šoko įvairūs savišaukiami sambūriai dalyvavę atlyduose.

Vilniečiai, gimę šiame krašte, aplankė savo gimines, tėvelius. Atlydai Gervėčiuose mums, svečiams, paliko daug šventiškų, malonių akimirkų. Išvydami iš šio krašto sakėme iki pasimatymo! Prievarta atskirti, bet dvasioje esame kartu. **Julius Aukštaitis**

Pelesos – lietuviškos parapijos Gudijoje dainos sambūris, dalyvavę Gervėčių atlyduose ir popietinėje programoje mokyklos salėje

Nuotr. J. Aukštaitis

Fondas „Bažnyčios kronika“

1998 m. kovo 30 d. Kauno arkivysk. Sigitas Tamkevičius, Ateitininkų federacijos pirmininkas Vyandas Malinauskas, „Bažnyčios žinių“ vyr. redaktorius Gediminas Žukas ir „Bažnyčios žinių“ redaktorius Kasparas Lukėnas įsteigė labdaros ir paramos fondą „Bažnyčios kronika“, turintį tikslą remti religines-tautines literatūras ir spaudos leidimą bei platinimą; katalikiškas TV ir radijos laidas; Katalikų Bendrijos interneto darbą; žurnalistų ruošimą katalikiškai žiniasklaidai bei jų darbą; ir įvairius jaunimo ugdymo ir našlaičių globos projektus.

Balandžio 10 d. fondas buvo įregistruotas Teisingumo ministerijoje ir gavo kodą 9203-338. Šiuo metu fondo „Bažnyčios kronika“ administracijos vadovu dirba Gediminas Žukas.

Fondas buvo įsteigtas dėl to, kad katalikiška žiniasklaida

yra labai sunkioje būklėje ir be rimtos paramos nepajėgia vaisingai gyvuoti. Fondo steigėjai tikisi, kad tiek Lietuvoje, tiek už jos ribų atsirastų žmonių, kuriems fondo tikslai bus labai artimi ir fondą parems lėšomis.

Fondo sąskaitos nr. 704510 yra Vilniaus banke, Kauno skyriuje 260101766.

Užsienio lietuviai, norintys paremti fondo „Bažnyčios kronika“ veiklą, lėšas gali siųsti per Religinę šalpą, nurodydami adresatą arba tiesiogiai: Vilniaus Bankas AB, Vilnius, SWIFT: CBVILT2X, correspondent account with Bankers Trust Company, New York, SWIFT: BKTR US 33, for further credit to Fondas „Bažnyčios kronika“, account no. 47310/87086123.

Fondo steigėjai ir valdyba iš anksto visiems dėkoja už katalikiškos žiniasklaidos rėmimą.

Arkivyskupas S. Tamkevičius

Lietuvių grupės žygis Afrikon

Nuotykių, vaizdai, vargai ir prabanga Kenijoje, kur ir lietuviai turi bičiulių

KUN. K. J. AMBRASAS, SJ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Suluošintų vaikų globa

Nairobi, Konsolato sėdėse vienuolijos kieme, ka tik išlipusi iš greitosios pagalbos autovežimo sesuo kartu su iš Italijos atvažiavusiais keliais gydytojais apžiūri gal kokios aštuonerių metų mergytės apdegintą rankutę.

– Dar bus galima ją atstatyti, – sako rudaakis gydytojas itališkai.

– Ją ką tik atsivežėme iš kaimo, kur iš gaisro išgelbėta mergaitė negalėjo būti gydoma, nes tėvai neturi lėšų..., – pasakoja sesuo Klara, kuri ne tik padeda atvažiavusiems svečiams gydytojams teikti medicinos pagalbą įvairiomis ligomis sergantiems vaikams, bet ir pati 2,200 m aukštyje Kilimandžaro kalno papėdėje yra suorganizuojusi gydymo centrą „Naro Moru“ neigaliams Kenijos vaikams gydyti.

„Naro Moru“ neigaliųjų vaikų namai, įsteigti 1982 m. Vienuolijai kilo mintis steigti tokius namus, nes lankydami šių apylinkių gyventojus, daugel kartų susidurdavo su įvairiomis ligomis sergančiais vaikais, kurie iš tikrųjų būdavo palikti skaudaus likimo valiai. Vienuolėms padėjo ir vietiniai žmonės. Nyeri vyskupija su seserimis, vietiniais gydytojais ir su

kitomis įstaigomis sumanė rinkti nuo 1 iki 18 metų fiziškai suluošintus vaikus, jaunuolius, kad juos būtų galima grąžinti į normalią visuomenę. Šitaip netoli nuo sidabru spindinčios Kilimandžaro viršūnės, kur tarp retų medžių išsidėsčiusios kelios trobos, pavėsinės, driekiasi alpinės pievos, atsirado sporto įrengimų, dviratukų, įvairių ortopedinių dirbtuvių, rankdarbių klasės, kuriose luošė vaikai, užmirę savo negalią ir skausmą, pina kreželius, daro iš odos naudingus reikmenis, siuva drabužėlius, mezga mezginius, moko vaikišioti, groti muzikos instrumentais, gaminti šiame krašte čiabuvių mėgiamus papuošalus, indus ir kt. Mokosi iš naujo gyventi.

Vaikai, kurie tik gali pakurti, leidžiami į bendro lavinimo mokyklą, kad ten su kitais vaikais galėtų lavintis. Po pamokų laisvalaikiu vaikai pratinami prie įvairių darbų, o sportas, įvairūs žaidimai, gimnastika žadina jiems norą gyventi, siekti, mokytis. Kai kurie iš jų dainuoja chore, augina daržoves, jas laisto, prižiūri, kaupia bulves, ravi.

Nelengva „Naro Moru“ auklėtojams ir mokytojams su tėvais, kurie dažnai nenori priimti atgal savo vaikų į namus. Netgi atsisako tėvystės, todėl su suaugusiais yra kur kas sunkesnis darbas negu su mažaisiais,

prikalbinti juos, kad lankytų savo sergančius vaikus, juos mylėtų ir jais rūpintųsi.

„Naro Moru“ namai neapsieina be užsienio ir vietinių organizacijų pagalbos. Todėl namų vadovybė dėkinga visiems, kas tik paremia šią labdarinę Kilimandžaro papėdėje įsikūrusią įstaigą, kur iš negalios, skurdžio ir neviltingos drąsios kviečiami į šviesą, raginami kilti, šaukiami į gyvenimą...

Jų adresas: Naro Moru Di-sabled Children's House, c/a No. 1161871, Nanyuki Barclays Bank, P. O. Box 214 Nanyuki, Kenya.

Kas tie fokuliarai?

Tai dabarties apaštalinio pobūdžio sąjūdis, gyvenantis evangeline dvasia ir skleidžiantis ją įvairiuose kraštuose. Jos nariai kukiuli gyvenimu, tyliu pavyzdžiu ir ramiu santūrumu atveria degradavusiam pasauliui

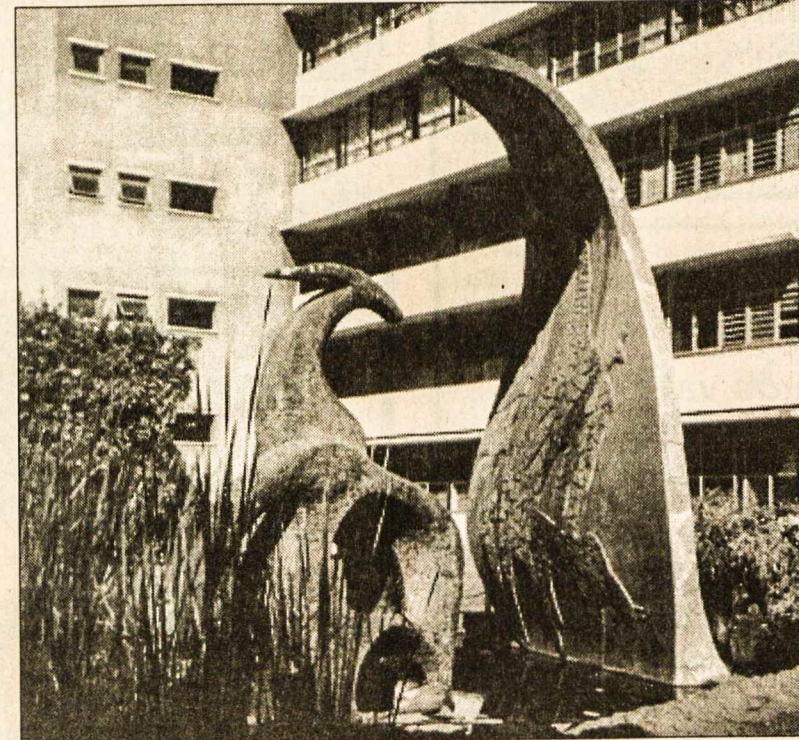
Neseniai pastatyti fokuliarų namai Nairobi mieste

Ntr. K. J. Ambrasas

vilties, gerumo ir tarpusavio supratimo vartus. Jie, patys keletrius metus pagyvenę tam tikrose stovyklose specialiųjų vadovų priežiūroje, auklėjami ypatingos aplinkos, mokosi tam tikros metodikos, sveiko humanizmo ir aukšto altruizmo. Išmokę italų ir kitų kalbų yra parengiami bet kokiomis aplinkybėmis gyventi, dirbti ir veikti Kristaus nurodyta dvasia.

Štai į tokį vieną centrą Nairobije pavąžiavęs keliolika kilometrų į ramesnį didmiesčio rajoną mus atvežė Remis. Jis mums aprodinėja savo nemažą sklypą, iš visų pusių apsuptą jo rankomis apsodintomis akacijomis, magnolijomis ir vaismedžiais, tarp kurių prašmatniausiai atrodo išsikeroję bananmedžiai...

– Jeigu norite pažaisiti tinklinį, krepšinį, štai įrengtoje aikštelėje galite prisidėti prie šių jaunuolių ir valandėlę pasitreniruoti, – siūlo svetingasis šios jaukios sodybos šeimininkas, kurio rūpesčiu vos tik prieš keletus metus dykioje vietoje iš-

Nairobi miesto universiteto kiemas

Nuotr. K. J. Ambrasas

augo miegamieji, virtuvė, susirinkimų kambarys ir kitos patalpos, kuriose įsikūrė patys pirmieji vietiniai ir iš Prancūzijos, Italijos atvykę fokuliarai, tarpusavyje nemėgsta vadintis jokiais tituluais, o vien tik vardais, nes jie visi save laiko lygiais.

Iš blokų paprastai, bet dailiai sulipinti šie statiniai, cementuotas kiemas, šalimais rūpestingai laistoma veja, reikalingiausių kasdienių daržovių sklypelis. Šitaip jauki aplinka, šeimininkų nuoširdumas ir malonus elgesys su kiekvienu sutiktu kaip magnetas traukia vietinį jaunimą, kuris čia randa pa-

togias ne tik sporto aikšteles, bet ir progą paskaityti laikračių, katalikiškų žurnalų, pasiimti, pakalbėti įvairiomis religinėmis, butinėmis ir gyvenimiskomis temomis.

– Kodėl jūs taip net dvigubai metaliniais strypais aptvėrę langus, – sėdėdami prie stalo ir gurkšnodami iš šaldytuvu atneštų gėrimų, klausia Remis.

– Vos tik pasistatėme šiuos namus, per vieną savaitę apie dvidešimt kartų buvome apiplėšti. Todėl priversti buvome imtis tokių atsargumo priemonių, – atsakė šių namų vyresnysis.

Kambariai, kuriuose susitinka su jaunimu, vaikai ir patys gyvena, padabinti koku vienu ar kitu vietinės gamybos drožiniu, paveikslu ar batika. Jokios prabangos, nesaikingo puošnumo. Tikrai fokuliaraiška dvasia tiek jų elgesyje, tiek darbe, tiek ir kambariuose.

Kadangi mūsų vairuotojas iki susirinkimo su jaunimo vadais dar turėjo kelias valandas, mus pavėžino į Kenijos ir kitų gretimų šalių – Ruandos, Burundi, Tanzanijos, Zambijos, Mozambiko ir kt. fokuliarų zonių centrą. Tenai nedideliame, bet palmėmis, kaktusais ir kitais dekoratyviniais krūmais bei medžiais apsodintame sode srovėna per vidurį nedidelis upelis, stovi keliskart perstatytas ir padidintas akmeninis namas su koplyčia, virtuve, valgomuoju, keliais darbo, poilsio kambariais. Viena koridoriuje, kur pakabinta kažkokio negro berniuko fotografija, pilna lentyna žurnalų.

– Štai fokuliarų įvairiuose kraštuose leidžiama periodinė spauda, – paaiškino Rytų Afrikos fokuliarų regiono sekretorius, nuo kompiuterio atsikėlęs ir dabar atėjęs mūsų išlydėti pro duris į jaukų su didžiuliu eukaliptu sodą.

Chiaros Liubich pradėtas darbas, laiminamas Dievo ir dabartinio popiežiaus, sparčiai plinta Afrikoje. Jis žingsnis po žingsnio užkariauja jaunimo širdis ir Lietuvoje, kur jų židiniai jau įsikūrę Vilniuje, Kaune, Šiauliuose ir kitur. (Pabaiga)

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ISKILMINGOS KRIKŠTYNOS

Molėtų parapijos klebonas kun. Vilijus Viktoras Cukuras ir vikaras kun. Dainius Jančiauskas, pasitarę su parapijiečiais, pradėjo rengti iškilmingas krikštynas vaikams, susietas su Mišiomis šventovėje. Krikšto sakramentui suteikti jie pasirenka net kelis vaikų kiekvieno mėnesio antrąjį sekmadienį, kai jis neturi ryšių su gedulinėmis dienomis.

SKOLA UŽ IŠPERKAMĄ ŽEMĘ

Lietuvoje auga valstybinė vidaus skola piliečiams už išperkamą žemę. Tą skolą sudaro kompensacija už teisį atsikviesimą į jiems priklausiusią žemę ir jos palikimą Lietuvos valstybei. Nesumokėtos kompensacijos skolą per penkerius metus sudaro 219.1 milijono litų. Pagal vyriausybės 1993 m. nuostatą kompensacija už paliktą žemę turi būti išmokėta ne vėliau kaip per 15 metų. Šiuo metu Lietuvos seime jau ruošiamas kompensacijos pripažinimo bei jos padengimo projektas.

GAISRAS SENAMIESTYJE

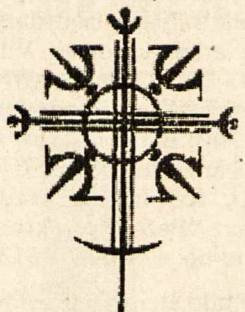
Pavojingas gaisras buvo kilęs Vilniaus senamiestyje. Atskubėję ugniagesiai jau rado liepsnojančią didelį namo stogą ir palėpę. Liepsnos galėjo persimesti ir į kitus šalia vienas kito stovinčius senamiesčio namus. Tad buvo iškvies-ta dvylika ugniagesių automobilių, atskubėjo net ir elektros tinklų, vandentiekio bei dujotiekio specialistai. Kovoti su ugnimi labai trukdė sproginėjantys ir karštas skeveldras metančios čerpės. Bendromis pastangomis liepsnos pavyko užgesinti per pusvalandį. Užsudegęs namas buvo privatizuojamas.

Išvežu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

mas. Gaisras galėjo kilti dėl palėpės pertvarkančių darbininkų neat-sargumo.

KALINIAI NORI STUDIJUOTI

Vilniaus griežtojo režimo pataisos darbų kolonija pirmoji Lietuvoje suorganizavo universitetines studijas savo kaliniams. Jomis galės naudotis tik kaliniai, turintys vidurinio mokslo brandos atestatą. Tokių aukštojo mokslo siekiančių studentų šioje kolonijoje yra 34. Jie labiausiai domisi teise, ekonomika, psichologija, informatika, filologija, žurnalistika ir archeologija. Pirmąją pasikaitą jiems skaitė Vilniaus universiteto rektorius prof. dr. Rolandas Pavilionis.

TELEFONAS JAUNIMUI

Klaipėda jau turi jaunimui skirtą anoniminį psichologinės pagalbos telefoną "Jaunimo liniją". Paaugliai ir jaunuoliai, ištikti psichologinės krizės, šiuo telefonu gali išsikalbėti su patarėjais. Telefoną "Jaunimo linija" suorganizavo kun. E. Putrimas, Dvasinės pagalbos centro vadovas R. Lišauskas ir Klaipėdos universiteto docentė A. Liniauskaitė. Organizuodami psichologinę paramą Klaipėdos jaunimui, jie susipažino su šešerių metų patirtį turinčiu Vilniaus jaunimo psichologinės paramos centru.

ŽEMAITIJA – "INTERNETE"

Vilniuje veikiančiame Žemaičių kultūros draugijos redakcija su Lietuvos matematikos ir informatikos institutu tarptautinių kompiuterinių tinklų "Internete" pradėjo leisti elektroninį informacinį leidinį "Žemaitija". Jis yra leidžiamas lietuvių ir anglų kalbomis ir bus papildomas visus 1998 metus. Tačiau sekantiems metams šiam elektroniniam leidiniui turbūt jau nepakaks lėšų. Optimistiškai gyvenama viltimi, kad kompiuterių tinklu po visą pasaulį paskleista "Žemaitija" gali atnešti investicijų ir iš užsienio.

PIRMO LAIPSNIO PENSIJOS

Lietuvos vyriausybė nuo balandžio 1 d. valstybines pirmojo laipsnio pensijas pradėjo mokėti dviem dešimtim 1941 m. birželio sukilimo dalyvių ir devyniems įvairių būrių partizanams bei rinkinių kariaus. Dabartinė mėnesinė pirmojo laipsnio valstybinė pensija yra 528 litai. Ministerių kabinetas, skirdamas šias pensijas, rėmėsi 1998 m. pradžioje išgaliojusiū įstatymu.

V. Kst.

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat,
BSc.PhM

- ☐ 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- ☐ Nemokamas vaistų pristatymas
- ☐ Sveikatos priežiūros įrankiai

Gervėčių – lietuviškos parapijos Gudijoje Šv. Trejybės atleiduose dalyviai – lietuviai, gudai, lenkai
Nuotr. J. Aukštaičio

"Gyvataras" tarptautiniame festivalyje

Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras" 1998 m. birželio 19-21 dienomis dalyvavo tarptautiniame festivalyje Halifaxo mieste. Studentų grupė, vadovaujama Elytės ir Martyno Tarvydų, išskrido iš Toronto orausčio birželio 19, penktadienį. Lėktuvas vėlavo 3 valandas, ir manėm, kad nespėsime į festivalio atidarymą. Pasiekėm Halifaxą 30 minučių prieš atidarymo koncertą. Mūsų autobuso šoferiai buvo labai geri ir greitai pristatė mus į festivalio vietą.

Sokėjai, turėję šokių aprangą su savimi, greitai persirengė festivalio patalpose, o "Zagarų" orkestrantai paruošė savo instrumentus. Nors ruošėmės labai skubėdami, pirmasis mūsų pasirodymas buvo žiūrovų sutiktas labai entuziastingai – ilgais plojimais.

Šeštadienį turėjome du pasirodymus po 45 minutes. Per baigminį pasirodymą žiūrovai –

kanadiečiai ir svetimtaučiai ilgai plojo. Gyvatariečiai ir žagariečiai buvo iškviesti scenon, o sustojusi publika plojo. Mums tai padarė didelį išpuolį. Pamatėm, kad Kanados rytiečiai taip labai pagerbė mus, mūsų kultūrą, šokantį mūsų jaunimą. Daugelis klausinėjo mus, iš kur esame. O mes pristatėm kaip lietuviai iš Hamiltono. Festivalio rengėjai pakvietė mus dalyvauti festivalyje ir sekančiais metais.

Sekmadienį ekskursavom po Rytų Kanadą, aplankėm Halifaxo miesto centrą, muziejus, "Peggy's Cove", kur valgėm šviežią žuvį, geldeles (mussels) ir vėžius. Susipažinome su daugeliu kanadiečių, kurie mus taip gražiai priėmė.

Mūsų išvykoje į Halifaxą dalyvavo 27 gyvatariečiai ir žagariečiai. Dabar "Gyvataras" rengiasi dalyvauti Lietuvių dienoje Los Angeles mieste š.m. spalio mėnesį. E. T.

Sukaktys ir kiti politiniai vingiai

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Dovanos prokurorui

Valstybės gen. prokurorui K. Pėdnyčiai buvo įteiktas vardinis asmeninis pistoletas ir nustatytas penkių vidutinių mėnesinių atlyginimų dydžio darbo užmokesčio priedas. Be to, kitiems teisėtvarkos darbuotojams nustatyti dideli atlyginimai. Deja, teisėtvarka kol kas nepagerėjo.

Rusijos ministeris Lietuvoje

Užsienio reikalų ministeris J. Primakovas pareiškė siekias gerų santykių su abiem valstybėmis. Be to, jis optimistiškai kalbėjo apie sienų sutarties ratifikavimą, nors Duma reikalauja užimti Klaipėdos kraštą. Jis pasisakė už prekybos santykių plėtimą. Lietuvos pramonininkai spaudžia vyriausybę pasirašyti laisvą prekybos sutartį su Rusija.

Kitos žinios

Norvegų "Selvåg Gruppen" kartu su gimininga "Embra" įmone, turinčia 34% "Akmenės

Hamilton, Ont.

A. a. ALGIO KJAUSKO AT-MINIMUI, užjausdami seserį Aldoną Norkienę ir visus artimuosius, aukojų: \$20 – Z. J. Rickai, M. Šiu-lienė, R. J. Pleiniai; \$10 – R. V. Bartininkai. Dar yra gautos šios aukos: \$25 – B. Perkauskienė ir \$5 – A. Prunskus.

Vaikų dienos centro komitetas
(R. Pleinienė)

Windsor, Ont.

ONUTĖS IR GEDIMINO VINDAŠIŲ 50 m. vedybinio gyvenimo sukaktis buvo atšvęsta liepos 4 d. Vaisės įvyko jų dukros Liudos ir žento John'o gražiame kaip parkas ūkyje. Suvažiojo didelis būrys giminių iš Tillsonburg'o, Hamilton'o ir Detroito. Radijo bangomis suka-ruvininkus sveikino Detroito lietuvių radijo valandėlės vedėjas Kazys Gogelis ir iš Vindsoro Valė ir Albinas Tautkevičiai.

Onutė ir Gediminas yra stambūs ir uolūs parapijos bei bendruomenės rėmėjai. Kai pardavė savo verslą, Onutė įsijungė į KLB Windsor apylinkės valdybą. Ji paruošdavo muziką dainoms, kurias atlikdavo įvairiomis progomis Detroito, Rodney, Worcesterio lietuvių telkiniuose ir nuolatos Vindsore. Jos dėka valdyba gavo vardą – dainuojanti valdyba. Mūsų bendruomenės gyvenimas smarkiai atgijo.

V. Tautkevičienė

PRINTING
S PAUS TUV E
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

AUKOKIME LIETUVAI per

TAUTOS FONDA KANADOJE

Mūsų aukos stiprins Lietuvos nepriklausomybę.

Siųskite auksą bei palikimus šiuo adresu:

Tautos fondas Kanadoje,

1573 Bloor St.W., Toronto, ON M6P 1A6

HAMILTON
615 Main St. E.
(East of Sanford)
Tel. 528-6303

Andrew W. Swan,
Manager

DUNDAS
195 King St. West.
Tel. 627-7452

Robert G. Amm,
Manager

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Naująjį veiklos sezoną gegužės pabaigoje pradėjo Detroito jūros šaulių "Švyturio" kuopos "Pilėnų" stovyklavietė. Ji yra prie visiemis žinomos jaunimo "Dainavos" stovyklavietės.

Baltimorės lietuvių pensininkų klubas, įsteigtas 1994 m., tęsia savo veiklą, valdybon perrinkęs tuos pačius narius – pirm. Algirdą Skudžinską, išd. Vytautą Banį, sekr. Aldoną Marcinkevičienę ir finansinių reikalų prižiūrėtoją Joną Kardoką. Ši klubo valdyba yra surengusi paskaitų, literatūros vakarų, koncertų, išsiuntusi 35 siuntinius našlaičiams Lietuvoje.

Australija

Gabrielius Žemkalnis, Australijos lietuvis, paskirtas PLB atstovu Lietuvoje. Šiose pareigose Vilniuje nežada pasilikti ilgesnį laiką. Jis kalba tik apie pusmetį ar vienerius metus, laukdamas iš Australijos atvykstančios žmonos. Sakosi ilgesnio pasilikimo Vilniuje nebuvo planavęs. Politiniu požiūriu jam gali sudaryti problemų pats faktas, kad Lietuvos seimo pirm. Vytautas Landsbergis yra jo brolis. Australijoje jis turi sūnų Gabrielių, dukrą Ventą ir penkis vaikaičius.

Liucija Šeferienė, Melburno lietuvis, sulaukusi aštuoniasdešimt aštuonerių metų Latvii senelių globos namuose, mirė kovo 2 d. širdies smūgiu ligoninėje. Velionė buvo vieniša, širdies smūgiu mirusį vyrą Antaną Šeferį palaidojusi jau 1985 m. Trumpas laidotuvių

apeigas Springvale kapinių koplyčioje atliko prel. kun. dr. Pr. Dauknys.

Gudija

Lietuvių skaičių Gudijoje gerokai padidina Gardino sritis. Lig šiol buvo spėta, kad ten jų yra tik penketas tūkstančių. Kitaip dabar kalba Gudijos lietuvių bendruomenės pirm. Virginija Tarnauskaitė, Minsko jaunimo teatro direktorė. Pasak jos, tik oficialiai jų ten yra penki tūkstančiai, o neoficialiai bendras jų skaičius siekia apie 30,000. Su tokia išvada sutinka ir tame krašte dirbančio lietuvių susivienijimo "Tėvynė" pirm. Algimantas Dirginčius. Kitais žodžiais tariant, 5,000 dar kalba lietuviškai, o su 25,000 susikalbėti gali tik rusiškai. Šia tema yra įdomus "Lietuvos aidas" atstovo Leono Daugeļos pranešimas "Baltarusijoje su lietuviais tektų kalbėtis rusiškai".

Lietuva jau norėtų atidaryti konsulatą Gardine. Jis esąs svarbus Druskininkų kurorto vadovams. Druskininkų kurortui domisi ir Lenkija, jau turinti savo konsulatą Gardine. Šiuo reikalu Gardine įvyko trishalis pasitarimas, kuriame dalyvavo Gudijos, Lenkijos ir Lietuvos smulkiaus verslo atstovai.

Gudija šiek tiek žada paremti lietuvių kultūros dienas Minske balandžio mėnesį, Tautinių mažumų festivalį Gardine gegužės mėnesį ir mokslinę praktinę konferenciją "LDK kultūra", įvykstančią šį rudenį taipgi Gardine. Šiuos renginius oficialiai finansuoja Gudijos vyriausybė. V. Kst.

Britanijos lietuviai

IŠVYKA "LITUANIKON". Lietuvių bendruomenės choras, gavęs kvietimą iš prel. Juozo Šeškevičiaus, š.m. gegužės 24 d. dviem turistinėmis autobusais iš Sao Paulo nuvyko lietuvių sodybon – "Lituanikon". Ją pasiekė per 2.5 val. Vos spėjo išvykos dalyviai pasigrožėti sodybos gamta, suskambo varpas, kviesdamas pamaldoms (buvo sekmadienis). Mišias atnašavo prel. J. Šeškevičius, giedojo atvykęs choras. Po Mišių visi išvykos dalyviai buvo pavalinti pietumis.

Atrodė, visa programa baigta. Staiga vėl išgirdom varpo dūžius. Jie kvietė visus medžių pavėsin, kur buvo sustatyta apie 50 kėdžių. Vadovaujant prel. J. Šeškevičiui, dalyviai atliko gegužines pamaldas – sugiedojo Marijos litanią ir giesmę "Marija, skaisčiausia lėlija". Po šių pamaldų prabilo prel. J. Šeškevičius, dėkodamas Lietuvių bendruomenės chorui už atvykimą ir išdalinio padėkos raštus choristams už "pasišventimą lietuviškai dainai ir giesmei".

MARIJOS LEGIONO VEIKLA. Šv. Juozapo parapijos šventovė buvo pastatyta a.a. kun. Benedikto Suginto (1895-1972) 1936 m. Villa Zelina vietovėje. Joje laikomos pamaldos ir dabar lietuvių ir portugalų kalba.

1979 m. buvo įsteigta organizacija "Marijos legionas". Per susirinkimus kalbamas Rožinis, skaitomas Šv. Raštas, atliekami labdaros darbai. Šiais metais organizacija šventė 19 metų veiklos sukaktį. Ta proga pakviestas Lietuvių bendruomenės choras sugiedojo keletą lietuviškų

giesmių. Choriui vadovavo prof. Elvyra Kilčiauskaitė-Bellucci.

DAINOS DIENA. Viename Sao Paulo priemiestyje yra išskirius muzikos draugja "Societade Filharmonica Lyra". Ji surengė Dainos dieną ir pakvietė Lietuvių bendruomenės chorą dalyvauti programoje š.m. gegužės 30 d. Choras tą dieną turistiniu autobusu nuvyko į Otavio Tarquiniua de Suoza g.848 nr., Campo Bello. Čia lietuvių choras atliko šias dainas: "Po aukštus kalnus" B. Jonušo, "Mergužėlė lėli-jėle" J. Bendorio, "Augau aš pas tėvėli" L. Abariaus, "Gimtinė šalis" J. B. Čižausko, "Manoji Lietuva" D. Andriulio. Dirigenta: prof. Elvyra Kilčiauskaitė-Bellucci, Itaziba Monturo, akompaniatorius Caitano Taschetto.

Dalyvis

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9V 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angele Šalvaitytę, B.A.
pilkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patars.
Darbo tel. 705 429-2121 ar
705 445-5640
namų tel. 705 429-6428

KAIRYS 517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
BAL TIC EXPEDITING Tel: (905) 643-3334

Siuntiniai į Baltijos valstybes

\$10 už vieną kubinę pėdą

\$18 pristatymas iki 31 kg

**Papildomai \$5 už 10 kg

Prašome pasiskambinti dėl daugiau informacijos ir prieš atvažiuojant:

Vytautui Kairiui (905) 643-3334

Bernardui Mačiui (905) 632-4558

Leonui Balaišiui (514) 366-8259

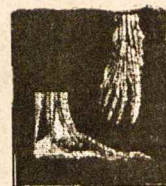
Andriui Usvaltui (519) 773-8007

Petrui Šturmui (905) 271-8781

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRIBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDymas
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLais
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILUS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176

HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541

HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Poetė iškelia, poezija liko

Prisimenant GRAŽINĄ TULAUSKAITĘ jos 90-tojo gimtadienio progą

EDVARDAS ŠULAITIS

Prieš 90 metų (1908 m. liepos 20 d.) Lekėčiuose, Šakių apskrityje, gimė poetė Gražina Tulauskaitė (Babrauskienė). Žvelgiant į jos pačios paruoštą biografiją, kuri yra išlikusi archyvuose Čikagoje, sužinome, kad ji 1926 m. yra baigusi Kauno „Aušros“ gimnaziją, o 1931 – Vytauto Didžiojo un-to Kaune humanitarinių mokslų fakultetą.

Užbaigusi studijas, Gražina vienerius metus buvo Vilkijos vidurinės mokyklos mokytoja. 1932-1944 m. mokytojavo Kauno „Aušros“ mergaičių ir IV-je gimnazijoje, kur dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą. Pabėgusi nuo raudonųjų į Vakarų, atsidūrė Ravensburge ir čia 1945-1949 m. mokytojavo vietinės pabėgėlių stovyklos lietuvių gimnazijoje. 1949 m. ji atvyko į JAV ir apsigyveno Cicero mieste. Čia dirbo vietos lietuvių bibliotekoje, rašė ir leido poezijos knygas.

Gražina Cicero mieste gyveno, kol sveikata leido. Vėliau ji persikėlė į Matulaičio vardo slaugos namus Putname. Ten ji mirė 1990 m. balandžio 9 d. Tuomet jos kūnas buvo parvežtas vėl į Cicero ir čia pašarvotas Butkaus-Petkaus laidojimo namuose. Po pamaldų, vadovaujant kun. Albertui Rutkauskui, ji buvo palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse balandžio 12 d.

Poetės kūryba ir knygos

Gražina Tulauskaitė savo pirmuosius eilėraščius išspausdino „Lietuvos“ dienraštyje 1924 m. Bendradarbiavo „Iliustruotoj Lietuvoje“, „Židinyje“, „Naujojoje Romuvoje“, „Grani-to“ almanache, „Naujamie žodyje“, o išėjimoje – „Aiduose“, „Žiburiuose“, „Drauge“ ir kt. Išleido poezijos knygas: „Paklydę žodžiai“ (1934), „Vėjo smuikas“ (1944). Abi šios knygos išėjo dar Lietuvoje. Pasitraukusi į Vakarų, išleisdino poezijos rinkinį „Po svetimu dangum“ (1951 m.) Vokietijoje, „Rugsėjo žvaigždės“ (1957 m.) Čikagoje, „Vakarė banga“ (1968 m.) Los Angeles.

1954 m. Gražina laimėjo „Draugo“ dienraščio poezijos konkurse premiją, o už eilėraščių rinkinį „Rugsėjo žvaigždės“ jai atiteko išeivijos lietuvių rašytojų draugijos premija (500 dol.) Jos kūrybos buvo paskelbtos literatūros metraštyje „Penk-

A.a. GRAŽINA TULAUSKAITĖ

Atsiųsta paminėti

VILTIS, vol. 57, nr.6, žurnalas anglų kalba folklorui ir tautiniams šokiams, 8 psl. ir vhršeliai. Red. A. P. Durtka, jn. 1110 N. Old World Third St., Suite 420, Milwaukee, WI, 53203-1102, USA. Metinė prenumerata \$28 (JAV).

Popiežinė lietuvių Šv. Kazimiero kolegija Romoje 50. Veidai, vardai. Techninis redaktorius – Vincas Aleksandravičius, SDB. Spausdino saleziečių spaustuvė Romoje (Tipografia Pio XI). Išleido Šv. Kazimiero kolegija Romoje. Finansavo kolegijos geradariai. Korektorius – prel. S. Žilys, STD. Roma, 1998 m., 104 psl. Puošnus leidinys, gausiai iliustruotas spalvotomis nuotraukomis.

Albertas Juška, MAŽOSIOS LIETUVOS BAŽNYČIA XVI-XX amžiuje. Redagavo Albinas Druktenis. Išleido Mažosios Lietuvos fondas, Klaipėdos universiteto leidykla. Klaipėda, 1997 m., 783 psl. Tai stambus veikalas apie Evangelikų Bendriją Mažojoje Lietuvoje, apimantis 470 metų laikotarpį. Jame sužymėtos veikusios parapijos, dvasininkai, remiantis archyviniais šaltiniais, esamais Vokietijoje ir Lietuvoje.

toji pradalgė” (1968 m. Londono, D. Britanijoje, red. K. Barėnas) bei kituose leidiniuose išeivijoje.

Leidinyje “Lietuvių literatūra svetur” (1945-1967), kuris buvo išleistas 1968 m. Čikagoje, Antanas Vaičiulaitis apie jos kūrybą rašė:

“Gražina Tulauskaitė pasirodė su dviem rinkiniais. Kaip dar anksčiau Lietuvoje, taip ir dabartinėje savo lyrikoje ji pasi-lanko santūri, tiesi ir klasiškai aiški. Skaitant jos eilėraštį po eilė-raščio, į akį krenta išviršinių puošmenų taupumas. Kai turime poetų, mėgstančių apsikrauti epitetais, Gražina Tulauskaitė pasivaizduoja tikrai vienu kitu visame eilėraštyje; jos menui būdingas veiksmožodžio judumas, kaip štai: ‘jaunas vakaras dainuos’ arba ‘nuėjo saulė už kalnų...’. Dainuodama tėvynės ilgesį ar būties godas, ji yra paprasta ir tikslus. Recenzuodamas jos ‘Rugsėjo žvaigždės’, Jonas Aistis rašė: ‘Tai poetė, nors giliai jaučianti ir švelni, bet su kiek kietoka pažiūra į poeziją: ji turi būti rami, švari, tyra...’

Poetės šeima

Gražina Tulauskaitė buvo ištėkėjusi už rašytojo Benio Babrausko. Jiedu augino vieną sūnų – Vytenį Gaudentį, gimusį 1946 m. birželio 13 d. Ravensburge, Vokietijoje. Šis augo ir mokėsi Cicero mieste. Vėliau išvyko studijuoti kitur, su tėvais nepalaikė ryšio ir net nedalyvavo jų laidotuose. B. Babrauskas buvo gimęs 1910 m. liepos 1 d. Padubysio valsč., Aklesiškėje. Jis buvo mokytojas, 1951-1958 m. vadovavo išeivių lietuvių rašytojų draugijai. Mirė netikėtai nuo širdies smūgio, būdamas gana jauno amžiaus, 1969 m. gruodžio 13 d. Cicero mieste.

Su poete Gražina ir jos šeima teko gyventi kaimynystėje ilgus metus ir dažnai susitikti. Tekdavo ir kartu važiuoti į įvairius renginius, kur poetė skaitydavo savo kūrybą ar šiaip domėdavosi jų programomis.

Kartą, kai Čikagoje viešėjo poetas Vacys Reimeris iš Lietuvos (jis tada buvo “Gimtojo krašto” savaitraščio redaktorius), šį svečią iš Vilniaus pakviečiau į gimtadienio puotą savo namuose, kur dalyvavo ir poetė Gražina Tulauskaitė. Jie čia abu paskaitė savo poezijos, pasikalbėjo ir pabendravo kartu su kitais šios pramogos svečiais. Netrukus po to “Naujiensos” ir “Laisvojoje Lietuvoje” buvo išspausdinti poetės užsiuolimai. Dėl to ji labai išgyveno, rašė ir tų laikraščių redakcijas atitaisymsus ir norėjo tuos specialiai išeivijos lietuvių kiršinimu skirtų leidinių redaktorius “ap-šviesti”.

Šiandien mano archyve yra keli poetės Gražinos poezijos rinkiniai, almanachas “Penktoji pradalgė” su jos kūryba, kai kurie laiški, kalėdiniai sveikiniai. Ji savo artimiesiems kalėdinius pasveikinimus siųsdavo su savo eiliuota kūryba. Vienas jos tokių pasveikinimų skamba taip:

*O tos žvaigždės Kalėdų šventosios nakties
Mūsų ilgesiu nuolat čia švies,
Šiaurės vėjas vis šauks neramus,
Kol sugrįšim į gimtus namus.*

Deja, jai pačiai nebuvo lemta sugrįžti į savo namus, į savo gimtinę Lekėčiuose.

Poetės pagerbtuvės

1998 m. balandžio 26 d. Matulaičio slaugos namų salėje Putname įvyko poetės Gražinos ir kitos Cicero mieste gyvenusių rašytojos Karolės Pažėraitės pagerbtuvės. Apie G. Tulauskaitę ir jos kūrybą kalbėjo Kauno Maironio muziejaus li-tuanistinio skyriaus darbuotoja Virginija Paplauskienė, kuri rinko medžiagą ne vien tik apie šią poetę, bet ir kitus Amerikoje gyvenusius rašytojus.

Kalbėtoja pareiškė, kad šios poetės kūryba yra klasikinė. Pasak jos, poetės lyrikoje daug asmeninių išgyvenimų ir momento išpūdžių, tėvynės meilės bei jos ilgesio motyvų. “Jos poezija praturtina lietuvių literatūrą, – kalbėjo V. Paplauskienė, kuri parvežė ir G. Tulauskaitės leidinių bei jos kūrybos į Maironio muziejų Kauną.

Kai Čikagoje lankėsi poetas Brazdžionis “Poezijos pavasarįje”. Pirmoje eilėje iš kairės: D. Bindokienė, R. Narušienė, p. Narušis, J. Gylėnė-Svabaitė, B. Brazdžionis, A. Brazdžionienė, St. Petersomienė. Nuotr. Z. Degučio

Lietuvos poetų portretai Poetinio žodžio žavesys

Iškili Justino Marcinkevičiaus kūryba

ALEKSANDRAS ŠIDLAUSKAS, Vilnius

Kokie žavūs poetinių tradicijų augmenys! Viskas išaugo iš liaudies dainų, iš Donelaičio ir Maironio. Nusitęsė lyrikos gijos iki šių dienų. Lietuvių poezija beveik niekuomet nebuvo patekusi į stagnacijos liūną kaip proza (išskyrus pokarinį dešimtmetį), netgi sovietmečio cenzūros siaubas negalėjo nustelbti gyvo poezijos medžio, kurio šaknys nebuvo nukapotos, o šakos vis skleidėsi naujomis lajomis.

Poezija buvo gyva mokyklos klasėje, universiteto auditorijoje, bibliotekos skaitykloje, “Poezijos pavasario” kelionėse per žaliąją Lietuvą gegužės pabaigoje.

Justinas Marcinkevičius tarė: tautai reikia poezijos pavasario, kuris išliktų gyvas ir gyvybingas, kuris žadintų žmonių dvasią, keltų patriotinius jausmus. Ši tradicija vos ne gražiausiu Lietuvos renginiu tapo: pilnos salės, estrados, pilni knygynai pirkėjų, o susitikimų džiaugsmas netilpo salėse, jis tvyrojo ir namuose, ir televizijos ekranuose, ir skaitytojų širdyse.

Prienų žemėje augęs, pamilęs laukus ir atabradas, medžius ir gimtines žmones, kaimo vaikas anksti pajuto poetinę aistrą, suvokė, ką gali lietuviškas žodis. Jisai suvokė lyrikos versmų svarbą, daug dainavo, skaitė ir mokėsi.

Gera, labai gera vidurinės mokyklos mokytoja, nuoširdus draugas Jonas, tapęs žymiu pasaulio baltistu, Universiteto 34-oji auditorija, įkvėpusi kūrybos alkesį ir senosios knygos džiugėsį vis skatino gręžtis į gimtąjį žodį, kuriame tiek daug spalvų ir atspalvių, vaivorykštinių ryškių

vaizdinių. “Trisdešimtųjų metų gimimo” – taip buvo pavadinta A. Baltakio, A. Maldonio, J. Degutytės, Just. Marcinkevičiaus karta, kuri atėjo į lietuvių poeziją šurmulingai ir angažuotai – mes mokame, mes galime, mes norime. Norai pasiteisino...

Poetas Justinas Marcinkevičius, išveržęs į poezijos olimpą, aukštai pakėlė lyrikos kartelę – ir temų įvairovė, ir stilių savitumu, ir mąstymo intensyvumu. Baladės, sonetai, eilės vaikams, poemos, lyriniai ciklai, vertimai, apysaka, publicistika tampa kasdienos fakto, žymiu mūsų kultūros reiškiniu. Kalbos, pasisakymai, svarstymai, susitikimai, kelionės atskleidžia šį žmogų kaip tautos atstovą, tartum doros matą. Jo ištarnės dešimtis kartų sklaušė įvairiausių minėjimų ir jubiliejų dalyviai.

Nelengva buvo sovietmečiu iškleisti visus talento sparnus, bet poeto mokėta metaforiškai išsireikšti. Išin žmonių pamėgtas poetas nesivaržydavo tarti griežtesnį žodį valdžiai, visuomenei, net vadams.

Poeto lyrikos populiarumą liudijo didžiuliai tiražai, kurie stebino ne vieną Europos poetą. Galima tarti, kad lietuvių poezija brandino laisvą mintį, mąstymo originalumą, tautos siekių idėjas.

Nelengva buvo būti gyvuju klasiku, kurio kūryba buvo nagrinėjama vidurinėse mokyklose, o vertimais į kitas kalbas vargu ar kuris kitas poetas 1960-1985 metais galėjo pasigirti. Adomo Mickevičiaus kūrybos vertimai tapo svarbia poetinio kelio gaire, o eilės Lietuvai, motinai, žemei, duonai, tėvynei daugelį kartų tapo pačiomis populiariausiomis dainomis, nes kompozitoriai dažnai sau įkvėpimo sėmėsi poeto kūryboje.

Prisiglausiu prie Tavęs

*Prisiglausiu prie Tavęs
Naktį,
Skausmo spinduliui
Aušra nušvitus,
Atsigersiu ramybės
Tavojoj širdy,
Auš Palaima
Paženklinas rytas...*

*Prisiglausiu prie Tavęs
Skausme, –
Pailės
Nesuprastas vargelis.
Gyvenimas –
Tavoji Dieviška Valia,
Auganti malda,
Gyvybės kelias...*

*Prisiglausiu prie Tavęs
Minty,
Blaskančioj
Berbiuos toliuos luotą,
Viešpatie,
Atleisk, jei gali, –
Šitiek kartų
Klupta ir meluota...*

*Šitiek kartų
Kruvina žaizda
Užgavau
Tavosios meilės širdį,*

*Viešpatie,
Neleisk niekada
Judo pabučiavimu
Tave pagirdyt...*

Motinos akimirka

*Praeiną laikas –
Vaikai užauga,
Skaudžioje tėkmėje
Jų kasdien netenki –
Vaikystės šypsni
Atminimai saugo,
Meile juos
Sušildytus renki...*

*Dėlioji
Po pavargusių sruogelę,
Be laiko
Šviesių smilkinuos,
Švies, skaudės
Rūpestėliai, takeliai,
Užaugę Tavoos
Mokiniuos...*

*Praeiną laikas –
Svajonės auga, –
Tikėjimo, meilės
Joms reikia daug...
Gerumas Tavo
Jų meile auga,
Tu nepavark, –
Dvasia vis auk...*

Valerija Vilčinskienė

Neangažuotas metaforiškumas, simbolinė kalbėsena, tautosakos įvaizdžiai, tradicijų ir dabarties sankirtos skvarbiai veržėsi ne vien į šio pagarsėjusio poeto eilėraščius. Tai buvo laiko šauksmas, žemės balsas, iškilmingos kalbėsenos paneigimas. Poeziją itin pamėgo studentai ir aukštesniųjų klasių moksleiviai. Tai buvo poetui labai svarbus atpildas. Poetas mokėjo kalbėti ir savo, ir tautos vardu. Juo tikėta ir pasitikėta.

Eiliuoti sklandžiai – viena, o mokėti pasakyti esmę – kita. Poeto kūrybą daugelį kartų daugelyje auditorijų skaitė žymūs Lietuvos aktoriai skaitovai – L. Noreika, G. Urbonaitė, A. Rosenas, R. Stalliūnaitė, P. Venslovas ir kiti.

Literatūros kritika visą laiką žymiam lyrikui buvo dėmesinga, neretai nepastebėdama tai, į ką ryškiau galima buvo akis nukreipti: tam tikras temų viendūmas, detalių pasikartojimas, stilistinė niveliuotė.

Poetas bene pirmasis taip vaizdžiai, įtaigiai ir meniškai prakalbo apie žiaurius pokario metus, ieškodamas istorinės ir meninės tiesos. Pasitikėjimą Justinu Marcinkevičiumi išreiškė ir pirmasis Sąjūdžio suvažiavimas, leidęs jam pradėti šį didingą tautos forumą.

Suprantama, kad pirmaisiais nepriklausomos Lietuvos metais pasipylė aštrios kritikos ietys, primindamos sovietmetį, nes tuomet visų dainuota ne tiktai apie gimtinę, duoną, motiną. Poetas garbingai atlaikė smūgius, matyt, nepakenkusius kūrybos ečiui; ypač teigiamai nuskambėjo vokiečių ir norvegų spaudos žodis, kad tai didis Europos lyrikas (ten buvo išleisti apimlūs poeto lyrikos rinkiniai).

Poetas išliko santūrus ir doras – susitinka su moksleiviais, studentais, ir su kaimo bei miestelių žmonėmis.

Vis pasirodo naujos knygos. Pati naujausia – “Žingsnis” (2,500 egzempliorių), išleista Kauno leidyklos “Santara”. Vyresniosios kartos poetui atsinaujinti ar atsijauninti nėra lengva; tikrai talentui duota kalbėti visada ir visur.

Jaunieji poetai šandien yra drastiškesni, nihilizmo pilni, moderniau kalbantys dėl to, kad tai maža. Justinas Marcinkevičius išliko savimi – priedermė Tėvynei glūdi jo prigimtyje. Laikas poezijos neužmaršina, o talentas sužimba naujomis spalvomis. Jas skaitytojas regi, jomis džiaugiasi.

JUSTINAS MARCINKEVIČIUS

Meilės sonetas

*Žvaigždžių upe vis leidžiamės žemyn.
Ir mūsų kūnas pirmas tai supranta –
užtat jis taip kabnaisi į krantą:
dar – vieną pėdą žemėje įminti,*

*dar – sutalpyti save į vieną žodį
ir persižegnot juo – kaip kryželiu.
Lyg paskatiniam kashniui prasižioti
tam žodžiui nesibaigiančiam: myliu.*

*Ak, ar ne jis apšviečia mano lemtį
ir visa, ką iš jos kasdien imu?
Tarytum tėvas budi prie namų,*

*kad spėtų prie kiekvieno pasilenkti
ir perkelti per žmogiškumo slenkstį
mūs kiną, sergantį laikinumu.*

(Iš knygos “Mudviečių vakaras”, II knyga, 1998 m., 33 psl.)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Naujosios Vilnios biblioteka surengė vakaronę, skirtą toj vietovėj gyvenančios Aldonos Rakickienės poezijos knygos “Perženkl slenkstį” sutiktuvėms.

Poeto Marcelijaus Martinaičio rinktinė “Sugrįžimas” tapo pirmąja leidyklos “Tyto Alba” išleista poezijos knyga. Į didelį 556 puslapių “Sugrįžimo” leidinį yra įjungti devynių M. Martinaičio rinkinių eilėraščiai ir visos jo populiarios “Kukučio baladės”. M. Martinaičio “Sugrįžimas” buvo išleistas su kultūros ministerijos parama. Jo sutiktuvės įvyko tarptautinėje Varšuvos knygų mugėje.

Maironio lietuvių literatūros muziejuje kauniečiai sutiko Justino Marcinkevičiaus draminei apysaką “Daukantas”, tik dabar “Santaros” išleista atskira knyga. Šis J. Marcinkevičiaus kūrinys jau prieš tryliką metų buvo išspausdintas “Pergalės” žurnale, o vėliau pastatytas Vilniaus jaunimo dramos teatre. Poeto Justino Marcinkevičiaus “Daukanto” knygos sutiktuvėse kalbėjo rašytojas Aleksas Dabulskis, kompozitorius Giedrius Kuprevičius, kunigas ir poetas Ričardas Mikutavičius.

Prof. Pranas Dovydaitis (1886-1942), Vasario šešioliktosios nepriklausomybės akto signataras, neotomistas filosofas, 1886 m. gruodžio 2 d. Runkiuose prie Višakio Rūdos gimęs ateitininkų ideologas, mirė pirmajame sovietmetyje ištremtas į Uralų kalnus, 1942 m. gruodžio 4 d. sunaikintas Sverdlovsko kalėjime. Velionies atminimas šį pavasarį buvo įamžintas Višakio Rūdos miestelio aikštėje prie šventovės pastatytu paminklu. Gimtieji velionies pastatai Runkių kaime nėra išlikę. Buvusi vieta tėra pažymėta memorialine lenta. Marijampolės rajono burmistro Juozo Vaičiūlio pranešimu, velionies atminimui skirta nuolatinė paroda bus atidaryta Kazlų Rūdos gimnazijoje.

Rokiškio krašto muziejus šešiasdešimtpenkmčio sukakties sulaukė gegužės 1 d. Jį 1933 m. įsteigė Lietuvos kraštotyros draugijos nariai Juozas Ruseckas, Balys Mikėnas, Juozas Sukys, Julius Malevičius ir pirmuoju vedėju pasirinktas Petras Blūdžius, ištremtas ir miręs Sibire. 1940 m. muziejus buvo perkeltas į Rokiškio dvaro rūmus. Tačiau sekančiais metais muziejininkus iš ten išmetė dvare įsikūręs sovietų Raudonosios armijos dalinys. Rokiškio krašto muziejus II D. karo metais neveikė. Į Rokiškio dvaro rūmus jis buvo sugrąžintas tik 1952 m. vasarą. “Lietuvos aidas” atstovai Vidai Bielskytei dabartinė direktorė Nijolė Šniokienė pasakojo, kad muziejui dabar priklauso visi Rokiškio dvaro pastatai ir jo senasis parkas. Šiuo metu Rokiškio krašto muziejus jau turi beveik 60,000 rodinii. Tarp jų yra ir kraštiečio Liongino Šepkos (1907-1985), tautodailininko skulptoriaus, medžio drožinių rinkiniai. Muziejus patalpos dabar atnaujinamos. Šiaip jose rengiamos parodos, o didžiojoje menėje – koncertai.

Jaunieji poetai šandien yra drastiškesni, nihilizmo pilni, moderniau kalbantys dėl to, kad tai maža. Justinas Marcinkevičius išliko savimi – priedermė Tėvynei glūdi jo prigimtyje. Laikas poezijos neužmaršina, o talentas sužimba naujomis spalvomis. Jas skaitytojas regi, jomis džiaugiasi.

Rašytoja BIRUTĖ PŪKELEVIČIUTĖ ir geriausia skaitove pripažinta aktorė LILJA ŽADEIKYTĖ su vaikaičiu Kaune, kur įvyko renginys “Poezijos pavasaris”. Nuotr. D. Barysaitės ir A. Baryso iš savaitraščio “Literatūra ir menas” 1998 m. 23 nr.

Du mokslininkai iš Vilniaus atvyko rinkti archyvinės medžiagos prof. dr. Jono Račkausko vadovaujamam Lituanistikos tyrimo ir studijų centre Čikagoje. Lietuvos muzikos akademijoje Vilniuje dirbantis muzikologas Aušrys Matonis čia rinks medžiagą muzikos magistro laipsniui. “Žemynos” gimnazijos direktorius Algimantas Šventikas žada ruošti pedagogikos doktoratui, susipažindamas su gimnazijos moksleivių paruošimu studijoms universitete.

Lietuvos banko ir lito deimantinė sukaktis buvo paminėta Palangoje jai skirtoje konferencijoje 1997 m. lapkričio pradžioje. Mat ten yra gimęs ir palaidotas nepriklausomos Lietuvos lito tėvu laikomas žymusis finansininkas Vaclovas Jurgutis (1885-1966), pirmasis Lietuvos banko valdytojas. Prie jo namo buvo pastatytas ir atidengtas velionies atminimui skirtas paminklėlis, jo vardu pavadinta antroji vidurinė Palangos mokykla. Sovietmetyje litus pakeitė rubliai. Tada netgi buvo uždrausti jo vėikalai “Finansų mokslo pagrindai” ir “Pinigai”.

Remigijus Misiūnas “Lietuvos aidas” skaitytojams primena pernai visų užmirštą po II D. karo Vokietijos DP stovykloje išleisto pirmojo romano penkiasdešimtmetį. Tai buvo susieta su pirmosios lietuviškos knygos, Martyno Mažvydo “Katekizmo”, keturių šimtų metų sukaktimi 1947 m. Schweinfurte 1945-1948 m. buvo leidžiamas laikraštis “Tėviškės garsas”, redaguojamas Kėdainiuose 1924 m. birželio 8 d. gimusio, ten gimnaziją baigusio Medardo Bavarsko, studijavusio Vytauto Didžiojo universiteto filosofijos fakultete. Žurnalistu dirbančio Medardo Bavarsko knygas pradėjo leisti Juozas Šlaugas Schweinfurte įsteigta leidykla “Tėviškė”. Ten buvo išleistas net trys M. Bavarsko labai greit parašytos knygos: vienuolikos novelių rinkinys “Klajūnas” (1946) apie gyvenimą DP stovykloje, bene labiausiai visu laukta stovyklinio gyvenimo romanas “Pilkieji namai” (1947) ir panašios poezijos rinkinys “Sunkios valandos” (1948). M. Bavarsko proveržis lieteratūron nebuvo sėkmingas. Daugelį už skaitytojų nepatiko per daug juodos mums neįprasto gyvenimo spalvos. Pasak R. Misiūno, M. Bavarskas jų nebuvo linkęs keisti ir tobulinti. Daugiau knygų iki mirties JAV 1989 m. jis neparašė ir neišleido.

JAV mirusio dail. Jurgio Juodžio (1911-1986) podukra Rasa Razgaitytė Vytauto Didžiojo karo muziejui Kaune padovanojo 33 jo nutapytus paveikslus. Jų paroda buvo surengta Kauno apskrities galerijoje. Su juo bei jo kūrniais “Lietuvos ryto” skaitytojus supažindino Vida Savičiūnaitė. Jis yra Lietuvos karo aviacijos karininkas, karo mokyklą baigęs 1938 m., su daile susipažinęs Kauno meno mokykloj ir J. Vietaudailininko skulptoriaus, medžio drožinių rinkiniai. Muziejus patalpos dabar atnaujinamos. Šiaip jose rengiamos parodos, o didžiojoje menėje – koncertai.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniai nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniai nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniai nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniai nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.3.25%	Asmeninės paskolas nuo 7.50%
180-364 d. term. ind.3.50%	Sutarties paskolas nuo 7.50%
1 metų term. indėlius3.75%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 6.30%
2 metų term. indėlius4.00%	2 metų 6.40%
3 metų term. indėlius4.25%	3 metų 6.55%
4 metų term. indėlius4.50%	4 metų 6.65%
5 metų term. indėlius5.00%	5 metų 6.70%
1 metų GIC-mėn. palūk.3.75%	Su keičiamu nuosimčiu 1, 2, 3 metų 5.65%
1 metų GIC-met. palūk.4.00%	
2 metų GIC-met. palūk.4.25%	
3 metų GIC-met. palūk.4.55%	
4 metų GIC-met. palūk.4.75%	
5 metų GIC-met. palūk.5.25%	
RRSP, RRIF ir OHOSP2.75%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.4.00%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.4.25%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.4.55%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.4.75%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.5.25%	
Taupomąją sąskaitą2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduoame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence
E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui

tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

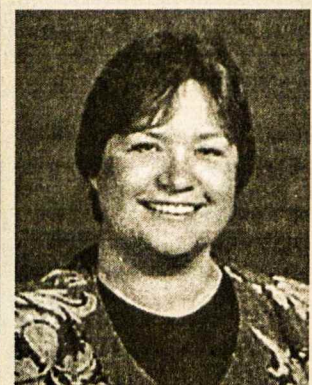
ROCK OF EUROPE INC. GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJĄ

(416) 232-1250

83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS-NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Jeigu norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Gavęs "Associate Broker" leidimą, dabar galėsiu dar geriau patarnauti savo tautiečiams. Dėl sąžiningo ir profesinio patarnavimo parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybes prašau skambinti

TEODORUI STANULIUI, B.A.

Associate Broker

Tel. 416 769-1616; namų 416 231-4937;
nešiojamas 416 879-4937; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9, 100 metrų į rytus nuo Toronto pensininkų klubo "Vilnius Manor".

NEMOKAMAS namų įvertinimas

II-SIOS Tautinės olimpiados ir VI-tosios Pasaulio lietuvių sporto žaidynių šventės parade jaunieji Hamiltono "Kovo" krepšininkai žygiuoja su savo plakatu

SPORTAS

Apdovanojimai

I-sios Lietuvos tautinės olimpiados 60-mečiui ir Lietuvos nepriklausomybės 80-mečiui prisiminti 1998 m. birželio 29 d. Lietuvos kūno kultūros ir sporto departamente "Už nuopelnus Lietuvos sportui" medaliais buvo apdovanoti olimpinų žaidynių čempionais tapę garsūs sportininkai. Medalis įteiktas ir to departamento gen. direktoriui R. Kurtinaičiui, kuris olimpinio čempionu tapo 1988 m. Seule. (ELTA)

Susitiko žymūnai

Vilniaus koncertų ir sporto rūmuose š.m. liepos 5 d. krepšinio aikštėje savo jėgas išbandė Kauno "Žalgiris", lygiomis (88:88) sužaidęs su Maskvos CSKA. Rungtynių pradžioje ir pradedant antrąjį kėlinį simboliškai pasirodė A. Sabonis ir V. Tkachenka. Su visais Lietuvos ir Rusijos krepšininkais bei jų treneriais buvo susitikęs ir prezidentas V. Adamkus. (ELTA)

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nės valdžios benzino švarą reguliuojančių įstatymų, Ontario vairuotojai yra raginami pirkti brangesnį (premium) benzina ir tuo būdu sumažinti oro taršą visu trečdaliu. Šiuo metu Kanada leidžia benzino siera kiekį 1000 ppm (dalių milijone), Ontario pigus benzinas turi 580 ppm, tuo tarpu Kalifornijos įstatymai leidžia 33 ppm. Siūlomas naujas įstatymas leistų 100 ppm. Provincijoje registruoti 7 milijonai automobilių. Ontario gamtos apsaugos ministeris N. Sterling'as šią savaitę paskelbė, kad artimoje ateityje automobiliai, pastebėti išmetę juodų dūmų debesį, bus stabdomi ir jų vairuotojai bus baudžiami iki \$500 bauda.

TTC, Toronto viešo transporto bendrovė ruošiasi agresyviau viliooti vairuotojus, kad jie naudotųsi viešu transportu ir tuo pačiu prisidėtų prie gamtos saugos. TTC planuoja keičiam, kurie pirkę mėnesinį TTC metropasą, leisti nemokamai pastatyti aikštelėse automobilius, prikabinoti draudos bendroves sumažinti jiems automobilių draudos kainas, prašyti federacinę valdžią, kad leistų bendrovėms ir įstaigoms, kurios dovanotų metropasus savo tarnautojams, nurašyti tas išlaidas nuo mokesčių.

Kanados senato rinkimus jau kurį laiką propagavo Reformos partija, bet paskutiniu laiku vis daugiau kanadiečių palaiiko šią idėją. Ilgus metus beveik

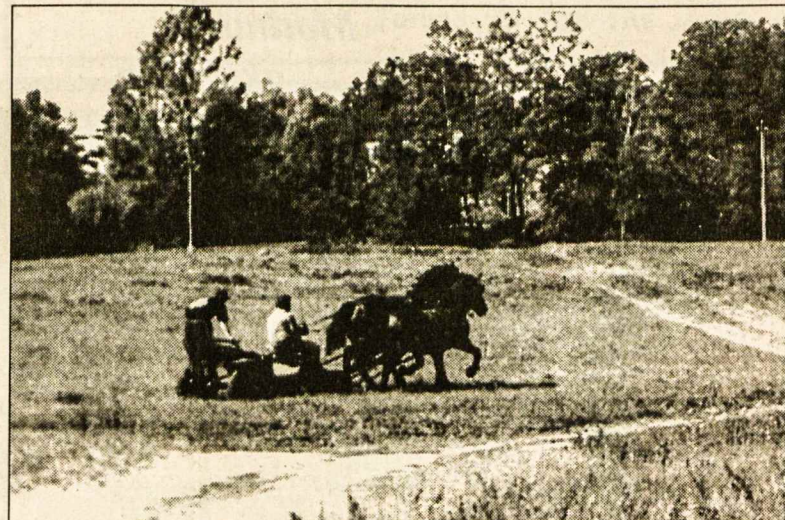
Neužmirškime spaudos

Išskelaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirškina, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 49 metų sulaukę "Tėviškės žiburiai" – plačios apimtys savitraštis. Rašdami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Išskelauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada. "TŽ" leidėjai

niekad į posėdžius nesilankęs liberalų senatorius A. Thompson'as ir neseniai už "tarnybinių piktnaudžiavimų" nuteistas konservatorių senatorius M. Cogger'is užpykdė kantrius kanadiečius. Neseniai atliktas Environ Research apklausinėjimas parodė, kad 82% Ontario gyventojų norėtų rinkti senatorius. Toronto mieste 81% buvo už senato rinkimus, o 4% norėtų iš viso panaikinti senatą. Ankstesnis apklausinėjimas Albertoje rado net 91% gyventojų už rinktus senatorius.

Order of Canada pažymėjimai šiais metais bus suteikti 72 kanadiečiams. Apdovanotųjų tarp: rašytoja Carol Shields, pianistas Anton Kuerti, buvę politikai Brian Mulroney (min. pirm.), John Crosbie (min. pirm. pav.), pora "hockey" žvaigždžių Jean Beliveau, Maurice Richard, J. A. Bartle (Toronto vaikų choro įsteigėjas) ir pora lietuviškų pavardžių: Raymond Bartnikas (Dorval, Que.) ir Alain Stanke (Westmount, Que.).

"Team Canada" prekybinė delegacija, kuri jau keturis kartus keliavo į įvairius pasaulio kraštus, mėginama užmegzti daugiau prekybos ryšių su užsienio valstybėmis, planuoja sekančią sykį, 1999 sausio 16 – 27, keliauti į Rytų Europą: Rusiją, Ukrainą ir Lenkiją. Paprastai toje delegacijoje dalyvauja ministeris pirmininkas, keletas provincijų premjerų, federacinio ministerių kabineto atstovų ir visos būrys varlininkų. G.K.

Vasarą užtenka darbo žmonėms ir arklams Vilniaus apskrities Riešėje Nuotr. V. Kapočiaus

Savaitė Lietuvoje

Tarptautinėse lengvosios atletikos varžybose liepos 4 d. Lily (Prancūzija) disko metikas Virgilijus Alekna išsikovojo pirmąją vietą. Jis numetė diską 66 m ir 69 cm. Antroje vietoje likęs amerikietis J. Godina atsiliko 58 cm. Trečiąją vietą užėmė vokietis M. Mollenbeck, atsilikęs nuo V. Alekno 2 m 09 cm. V. Alekna priklausė geriausias šio sezono rezultatas pasaulyje. "Olimpinio pavasario" Vilniuje varžybų metu jis numetė diską 67 m ir 76 cm. Šuolininkė į aukštį Nėlė Žilinskienė, pasidalino 5-6 vietomis su švede K. Bergquist. Nugalėtoja tapo rumūnė M. Iagar, peršokusį kartelę, iškeltą į dviejų metrų aukštį.

Europos jaunių (iki 18 metų) krepšinio rungtynės Varna (Bulgarija) Lietuvos komanda po pergalės 75:60 prieš Turkiją pateko į dešimtuką ir dėl 9-osios vietos kovojo su Prancūzija.

Lietuvos jaunių krepšinio rinktinė, vadovaujama trenerio M. Paulausko, liepos 5 d. iškrisdo į Italiją. Sicilijos miestuose Trapani ir Palermo žaidė 4 rungtynes.

Maskvoje pasaulio jaunimo žaidynėse Lietuvos futbolininkai paskutines A grupės rungtynes 3:5 pralaimėjo Qatar'o komandai ir į ketvirtfinalį nepateko. V. P.

Skautų veikla

Darbo savaitgalis "Romuvėje" – liepos 18-19 d.d. Visi kviečiami praleisti šią savaitgalį gražioje gamtoje ir prisidėti prie tautos.

VIII-toji Tautinė stovykla Lietuvoje bus liepos 17-27 d.d. Ir iš išeivijos tenai stovyklaus būrelis skautų-čių bei vadovų. Po visų stovyklų pasidalinkime įspūdžiais savo spaudoje bei sueigose. F.M.

VIII-tąją Tautinę stovyklą, prasidedančią rugpjūčio 8 d., iš Toronto vyksta apie 80 skautų-čių bei vadovų. Tikimasi, kad toji stovykla sutrauks daugiau kaip 600 stovyklautų iš įvairių vietovių.

"Romuvėje" rugpjūčio 2-8 d.d. rengiama šeimų stovykla, kur stovyklaus liepsnelės, giliukai, paukštytės, vilkiukai, udrutės, bebrukai su savo tėveliais. Bus paruošta speciali programa vaikams. Nebus jokių vadovų vakarais – tėvai prisimsi visišką atsakomybę už savo vaikų saugumą ir priežiūrą. Registruotis iki liepos 27 d. paskambinant Danai Biskienėi 905 282-9102 arba Audrai Puzerytei 416 769-1240. Prie vartų registracijos nebus. Rengėjai kviečia šeimas gražioje gamtoje pastovyklauti. M.R.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:

3.00% už 30-89 dienų term. indėlius
3.25% už 90-179 dienų term. indėlius
3.50% už 180-364 dienų term. indėlius
3.75% už 1 m. term. indėlius
4.00% už 2 m. term. indėlius
4.25% už 3 m. term. indėlius
4.50% už 4 m. term. indėlius
5.00% už 5 m. term. indėlius
3.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
4.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.55% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
4.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
4.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
4.55% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
2.75% už OHOSP (variable rate)
2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....7.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų.....6.30%
2 metų.....6.40%
3 metų.....6.55%
4 metų.....6.65%
5 metų.....6.70%

su keičiamu nuosimčiu.....5.65%

Duodame:

- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto;
- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir
- komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniai ir penktadieniai nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniai nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6

Telefonas: 416 532-1149

Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8

Kasd. tel. 416 207-9239

Sutton
GROUP

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

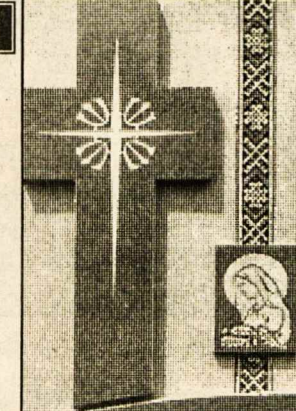
SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

**Queen Travel
International Ltd**

ALGIS
MEDELIS

133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į LIETUVĄ KELIONES paruošiu ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių. Geriausios kainos šiuo metu yra skrendant AIR CANADA ir LIETUVOS AVIALINIJOS bendrai sudarytomis taršomis per Paryžių, Londoną arba Frankfurtą

Rugsėjo 23 ruošiai 14 dienų kelionė į Prancūziją, Ispaniją ir Portugaliją (ir Liurdas, ir Fatima!)	– \$2590.00
Spalio 9 – 12 dienų į Kaliforniją, Arizoną, Nevadą	– \$1750.00
Lapkričio 5 – 12 dienų į Šventąją Žemę	– \$1999.00

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuoju į jūsų namus.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsiųsiančios Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

Mielam draugui ir artimam kaimynui a.a. ALEKSUI JUCIUI

išėjus amžinybėn, reiškiamie nuoširdžiausią užuojautą
žmonai ADAI ir visiems artimiesiems –

*Martynas Račys ir dukros – Gražina,
Jūratė ir Marija su šeimomis*

A+ KAZIMIERUI SIMAIČIUI

mirus,

jo žmonai ELENUTEI, sūnams – KESTUČIUI,
RIMUI ir jų šeimoms reiškiau nuoširdžią užuojautą –

Teresė Enskaitienė

A+ VIKTORUI ESKIUI

iškeliavus amžinybėn,

seserį OLGA ŠVILPIENĘ, vyrą ALGIMANTĄ ir jų
šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

Zigmas, Julija Didžbaliai

Medininkų tragediją prisiminus

Anatolijaus Kairio istorinė apysaka „Medininkų pilis“

IRENA VAČIKAUŠKAITĖ

Sunku, kruviną metų išgyveno mūsų Tėvynė Lietuva, vėl tapusi nepriklausoma respublika. Regis, kiekvienam žingsnyje galėjai užminti ant gudriai pasislėpusio šliaužiančio, mirtinai geliančio padaro... Jau nuo pat pirmųjų 1990 m. kovo 11-osios iškovojimų tėsėsi blokados, moratoriumai, užpuolimai, grobimai, smurtas, teroras...

Šiomis dienomis mums ypač įsimintina Medininkų tragedija. Ji įvyko 1991 m. liepos 31 d. tarp 5-6 v. nakties. Parčyui prie Medininkų pasienio kontrolės posto rasti žiaurių smogikų – OMONo nužudyti šeši Lietuvos respublikos pareigūnai: Mindaugas Balavakas, Juozas Janonis, Algimantas Juozakas, Algis Kazlauskas, Antanas Musteikis ir Stanislovas Orlavičius. Įvykio vietoje rasti dar du sunkiai sužeisti muitinės darbuotojai – Ričardas Rubavičius ir Tomas Šernas. Išgelbėti gyvybę pavyko tik Tomui Šernui, kuris ir yra vienintelis šios tragedijos liudininkas.

Šiems septyniems žuvusiems Medininkuos lietuvių tautos gynėjams pagerbti išėjusios rašytojas Anatolijus Kairys, gyvenantis JAV, parašė istorinę apysaką legendų motyvais „Medininkų pilis“. Tai 1998 m. Kauno kultūros rūmų knygyno salono leidinys nr. 14. Ši knygelė – tai prieš dvi vasaras tarp egzodo rašytojo Anatolijaus Kairio ir šio knygyno – antikvariato vadovo Vidmanto Staniliūno užsimezgiusios gražios draugystės vaisius. Beje, ta pati leidykla yra išleidusi ir keturias JAV lietuvių poeto ir vertėjo Alfonso Tyruolio-Šešplaukio knygas.

Džiugu, jog š.m. vasarėlė padovanojo mums žila senovės aušojančią knygą, kurios viename iš galinių puslapių rašoma: „Tai viena brandžiausių ir įdomiausių Anatolijaus Kairio prozos knygų, kurioje vaizduojami XIII š. istoriniai įvykiai, perpinti nuotykių ir intrigomis. Epilogas autorius originaliai sujungia senosius laikus su 1991 m. Medininkų tragedija, kurios aukoms ir skiria šią apysaką.“

Kiek daug šioje knygelėje lietuviui mieli ir brangūs vardai! Tai – Vilnius, Kernavė, Nemunas, Neris, Vilnelė, Traidenis, Mindegaus, Vytenis, Gediminas... Mane ypač sužavėjo apysakos personažai – didžiosios ir narsiosios jotvingių šalies valdovs Daumantas (jo pilis stovėjo ant Nemuno krantų, kurią puldami kryžiuočiai sudėgino), jo septyni sūnūs ir dukrelė Aušrinė, valdovo Germanto sūnus Vilikaila, žynys Tauragis, Krivių-Krivaitis ir kt. Jaudinantis valdovo Daumanto ir jo septynių sūnų likimas.

Paremkite „Tėviškės žiburius“ auką, rėmėję ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

„TŽ“ leidėjai

Idomu tai, jog daug šios apysakos herojų lūpomis ištartų žodžių tinka ir mūsų laikams. Pvz.: „Kovoj numirę tautai nemažiau reikalingi už gyvuosius... Milžinai yra tokie pat žmonės kaip ir mes, tvirti kūnu ir dvasia... jie nebėga iš kovos lauko – žūsta arba laimi“ (116 p.). „Nei dievai, nei Perkūnas atleisti negali – kas priteršė gimtąjį lizdą, tas pats dvokalo virto“ (27 p.). „Ar gentis, giminė, žmonės savi išdavikams atleido kada? Niekada!“ (31 p.).

O kaip miela skaityti tikrai krikščioniškus žodžius, kai dviejų valdovų sūnūs, supratę savo klaidas ir brangia kaina jas išpirkę, po ilgų klaidžiojimų bei likimo skaudžių smūgių, broliškai apsikabina. Ir Vilikaila, iškankinta, bet tyra širdimi taria: „Mes lygūs, broli Daumantai, kartu beturčiai ir kartu labai turtingi: tavo praeitis, o mano ateitis. Sujungę praeitį ir ateitį į vieną dabartį, mes turim pagrindą didžiulio tuo, kas bus rytoj. Teišsipildo pranašystė ta – iš jotvingių ir iš lietuvių sandoros užgimsta jau kitų valdovų ir karalių giminė, tegu ji valdo šimtą metų ir ilgiau. Te mūsų kraujas nesustos žydyti amžių amžiais mūsų vaikuose“ (97 p.).

Autorius sumaniai atkreipia skaitytojo dėmesį į tai, ką gali žmogaus dvasios galybė bei jos skaidrumas. Pvz., kai Vilikaila su draugu Tauru atsiduria neišbrendamoje pelkėje, kurioje tiek daug piktų dvasių bei įvairiausių bjaurių, jis ir beviltiškoje padėtyje išlieka tvirtas, pajėgia nuraminti už save silpnę draugą, moka net pelkėje pamatyti grožį. Jis džiaugėsi matydamas kaip „Tekėjo saulė. Rytas ištisės plačios sparnus, nudažė žemę verdančiu džiaugsmu, atgijo pelkės visakuo, kas gyva... dvasių nuplieskė karšta banga vilties ir nerimo – iš tikro pelkės neatrodo taip jau baisios“ (75 p.).

Tokių gražių paveikslų Kairio apysakoje „Medininkų pilis“ labai daug. Malonu nors mintyse pabendrauti su XIII š. jotvingių genties žmonėmis, kartu su jais džiaugtis ir liūdėti, kartu klausyti įstabios Daumanto dukters Aušrinės kanklių muzikos, Vilnelės sidabrinių bangelių gurgėjimo...

Tikiuosi, jog ši dailiai išleista knygelė atgimstančios Lietuvos žmonėms, ypač jaunimui, bus tikra atgaiva. Tad linkiu malonaus susitikimo su Kairio istorinė apysakos „Medininkų pilis“ herojais.

Anatolijus Kairys, MEDININKŲ PILIS. Istorinė apysaka legendų motyvais. Redaktorė – Virginija Germanavičienė, dailininkas – Gediminas Pempė. Leidėjas – Kauno kultūros rūmų knygyno salonas (Vytauto pr. 79/1, Kaunas 3000). Tiražas – 2000 egz. Kaunas, 1998 m., 120 psl.

Ši nuotrauka buvo įdėta belgų laikraštyje „De Morgen“ 1998.V.18. Ji vaizduoja rusų demonstraciją Rygoje, protestuojančią prieš buvusių SS legiono narių žygį miesto gatvėmis

Rašo Belgijos žurnalistas Latvijoje geriau būti žydu negu rusu

„Ar žinai Europoje kraštą, kur daugiau kaip 30% gyventojų laikomi antros rūšies piliečiais? Tai kraštas, kuriame daugelis negali būti advokatais, policininkais, net ugniagesiais? Toks kraštas yra ir vadinas Latvija“

FRANK SCHLOMER, Ryga

Kalbuosiu su Borisu Tsilevič. Jis yra žmogaus teisių gynėjas Rygoje, Latvijos sostinėje, Latvijos žydas. Jo žmona rusė, viena iš 33% gyventojų, kuri šiame jauname krašte gyvena, bet visais atžvilgiais ištumta. „Juk grįžęs į Belgiją nevertosi žodžio demokratija, kai rašysi apie Latviją? Mano žmona gerai nemoka latvių kalbos ir dėl to negali gauti pilietybės. Gauti tarnybą administracijoje ar teisme neįmanoma, be to, ji neturi teisės balsuoti“.

Nils Muiznieks, Žmogaus teisių centro direktorius patvirtino šią būklę. Už tai Latvija yra patyrusi daug tarptautinės kritikos. „Taip, rusai yra svetimšaliai krašte, jie neturi jokių teisių, jie neranda darbo, nes neturi pilietybės ir yra visuomenėje stumiami žemyn. Tai sukelia nusivylimą, kuris nėra naudingas jaunai demokratijai“.

Kritus geležinei uždangai Latvija tapo nepriklausoma respublika ir šiandien laikosi labai tautinės politikos, kuri, savaime aišku, kilo dėl sovietinės praeities. Į viską, kas primena Rusiją, yra spjauinama. Kad yra 700,000 rusų, seniai ten gyvenančių, kurių dauguma yra ten gimę, latvių valdžiai Rygoje nieko nereikia.

Pastaruoju metu santykiai su Maskva yra taip įtempti, kad didžioji Rusija grasina ekonominėmis sankcijomis mažam kaimynui, bet ir tai daro mažą įspūdį Rygoje. Maždaug 11% viso rusų naftos eksporto eina per latvių uostą Ventspils. Po Novorosijos prie Juodosios jūros, kur praeina ketvirtis naftos eksporto, Ventspils yra svarbiausias uostas tranzitui. Maskva grasina užsukti tą čiaupą, bet Ryga tik juokiasi: „Darykit, – sako latvių ministeriai – šis eksportas rusams daug svarbesnis negu mums“. Ir tai tiesa. Ekonomiškai sekasi ši-

tam baltiškam kraštui, ir dėl to, nepaisant diskriminacijos, rusai mieliau pasilieka Latvijoje ir nesikelia į suvargusią Rusiją.

Abipusiai santykiai dar labiau įsitempė, kai prie rusų ambasados sprogo bomba ir valdžia pasakė, kad tai padarė rusai, norėdami sukursti kraštą. Tai ta pati valdžia, kuri užsimerkė prieš rusų pyktį, kai buvę latvių SS legionieriai žygavo Rygos gatvėmis.

Tai kaip raudona marška rusams, kurie vis dar didžiuojasi nugalėję fašizmą ir neša gėles kiekvieną gegužės devintą dieną Raudonosios armijos garbei. Šita kariuomenė, kuri 1994 m. paliko Latviją, latvių laikoma istorine okupacijos pajėga. Kai latviai šiandien kalba apie savo rusų gyventojus, dar vis vartoja žodį „okupanti“. Praraja tarp tų grupių yra didelė ir beveik nėra jokio dialogo.

Bet vis dėlto daromi maži bandymai. Jie yra dažnai remiami Karaliaus Boduin'o draugijos. Vienas tų projektų yra išleisti knygą „Mažumų istorija Latvijoje“, kuri yra skirta pradžios mokyklų mokytojams. Leo Dribbins, kuriam jo krašto politika ne prie širdies, vadovauja šiam projektui. „Jie mano, kad viską gerai žino ir einą nacionalistiniu keliu, tarytum jamė nebūtų pavojaus“. Tai sako žmogus, kuris per karą neteko visos savo šeimos. „Amžius čia gyveno visokios tautos taikoje, tik mūsų istorija vis buvo klastojama. Sovietmečiu buvo draudžiama kalbėti apie mažumas. Mūsų vėliava ir kalba buvo draudžiama ir viskas buvo skiriama klasių kovai. Tas aštrus latvių nacionalizmas yra reakcija“.

Olga Chaikina „Jelgava Jewish Council“ vedėja yra labiau filosofė. Jelgava yra mažas miestas Rygos pietuose ir latvių ten vos 51%, o 37% gyventojų be pilietybės. Latviai, rusai, lietuviai, ukrainiečiai ir lenkai susirenka Jelgavoje, norėdami pradėti „naują bendradarbiavimo modelį“. Bet diskriminacija lieka. Chaikina: „Mane diskriminuoja ne dėl to, kad aš žydė, bet kad rusė“.

Vertė Z. T.

Red. pastaba. Belgų žurnalisto požiūris į Baltijos valstybių rusus yra būdingas Europos vakariečiams. Jiems sunku suprasti, kad jose pasilikę rusai yra žiaurios sovietinės okupacijos palikuonys, vykdę priepaūdą, rusinimą, deportacijas, tikybinius persekiojimus, dalyvavę baltiečių tautų naikiniame. Vargu ar belgai, patyrę tokią priepaūdą, būtų kitokie.

Įvairios žinios

Algimanto Mackaus knygų leidimo fondo pranešimu, 1997 m. fondas išleido Juliaus Kaupo raštus. Iš viso jau yra išleistos 72 knygos. Ruošiamasi leisti Alfonso Nykos-Niliūno „Dienoraščio fragmentus“ ir Aldonos Veščūnaitės eilėraščių rinkinį „Medžiai ryto laisvė“.

Fondas kviečia visus tapti jo nariais. Per metus sumokantis \$30 (JAV) tampa nariu ir jam automatiškai siunčiami naujai pasirodantys leidiniai. Priedo nemokamai gauna Ant. Gustaičio knygą „Pakelėje į pažadėtąją žemę“. Išleisus per metus knygų mažiau negu už \$30, narys turi teisę pasirinkti ką nors iš ankstesnių leidinių. Fondo adresas: G. Vėžys (vedėjas), AM&M Publications, 218 Brookside Lane, nr. A Willowbrook, IL 60514-2907, USA. Inf.

Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas Bendruomenės seimo nariams išsiuntinėjo praėjusių metų veiklos pranešimą ir ateinančių metų finansų samatą bei veiklos planą. Plačiame 24 psl. žiniaraštyje išvardinti ir apibūdinti PLB valdybos pareigūnai, paduoti jų adresai, aprašyti jų atlikti darbai, prašoma pasisakyti, klausti, tarti, kritikuoti. Įždininko J. Luko pateiktose finansinėse samatose nurodomos pajamos ir išlaidos. Skaitmenys rodo, kaip nelengva verstis. Veiklos plane numatyta stiprinti PLB ryšius 30-tyje pasaulio kraštuose, skirti ypatingą dėmesį lituanistam švietimui, visokiais būdais padėti Vasario 16 gimnazijai, galutinai susitarti, kad Lietuvos gyventojų tautudystės ir rezistencijos tyrimo centras toliau rūpintųsi „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ finansavimu, nes po VI-tosios knygos išleidimo PLB dėl lėšų stokos nebegalės būti tų serijinių knygų leidėja. Inf.

SKAITYTOJAI PASISAKO

TIE PATYS STRAIPSNIAI LAIKRAŠČIUOSE

Aš ir mano kaimynai lietuviai prenumeruojame „Tėviškės žiburius“, „Draugą“ ir kitus laikraščius. Įkryjo tie patys straipsniai, spausdinami „TŽ“ ir „Drauge“. Dėl to aš ketinu atsisakyti vieno ar kito laikraščio. Kodėlgi laikraščių redakcijos taip daro?

Skaitytojas

Red. paaiškinimas. Tiesa, tokių straipsnių pasitaiko. Tai daugiausia Čikagos ir Montrealio bendradarbių rašiniai. Prie jų prisideda kai kurie spaudos žmonės, gyvenantys Lietuvoje arba naujai atvykę Š. Amerikon. Jie išsiuntinėja savo rašinius keliems laikraščiams, to nepažymėdami. Redakcijos, gavusios tuos rašinius, mano, kad tik tam laikračiui skirtas dalykas ir spausdina. Tik vėliau paaiškėja, kad taip nėra. Įvyksta savotiška apgavystė. Tai neetiškas elgesys. Kad taip daro Lietuvoje gyvenantys spaudos žmonės, suprantama, nes nežino išėjusios spaudos sąlygų, bet kai taip daro išėjusioje gyvenantys spaudos darbuotojai, nepateisinama. Juk jie žino, kad daugelis lietuvių išėjusios žmonių įvairiuose kraštuose skaito ne vieną kurį laikraštį. Jeigu kuris autorius dėl kokių nors priežasčių ryžtasi siųsti tą patį rašinį keliems laikraščiams, turėtų pažymėti kuriems laikraščiams yra siunčiamas. Tuo atveju redakcija nuspręš kaip su juo pasielgti. Jeigu tokių pasikartojančių pasitaiko, kviečiame mielus skaitytojus nerūstauti, nes tai ne redakcijų kaltė.

Lietuvių vaikai be lietuvių kalbos – nuostolis šeimai ir tautai.

Lietuvių vaikai be lietuvių kalbos – nuostolis šeimai ir tautai.

Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
27 John Street (2nd Floor),
Toronto (Weston), Ont. M9N 1J4

♦ MLS skelbimas
♦ Komisas 3½%
♦ Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker Tel.: 416 249-7829

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: 905 271-7171
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)
Telefonas
2373 Bloor Street West 416 763-5677
(Prie Jane St.)

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.Eng., M.Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.
Tel. 416 240-0594
27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)
Lengvai pasiekiamas autobusu
nr. 79 (Scarlett Road) nuo
Runnymede požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas St.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.
Dėl visų rūšių draudos, taip pat naujos automobilio ir namų draudos bei jau apdraustų automobilio ir namų draudos reikalais kreiptis į Rimą Drešerį, dėl visų komercinių draudų – į Ričardą Drešerį.
1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238
CMD Insurance Services Inc.
Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Rick Drešerį
Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jarle Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND
savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių,
reguliari metinė prenumerata – \$42.00,
rėmėjo – \$52.00, garbės – \$62.00
Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – \$35.00
(JAV-se amerikietiškais)
Vardas, pavardė.....
Adresas.....
Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.
Laikraščio adresas:
„Tėviškės žiburiai“
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada
Norintiems susipažinti „Tėviškės žiburiai“ siunčiami
nemokamai šešias savaites. Prašome pranešti tokių asmenų
adresus. ADMINISTRACIJA

TORONTONT

Anapilio žinios

– Besidomintys kunigyste jaunuoliai ir vyresnio amžiaus vyrai yra kviečiami susisiekti su klieriku Vytautu Staškevičiumi. Jis noriai pasirošęs pasikalbėti pašaukimo ir kunigystės klausimu ir mielai suteiks žinių apie stojimo į kunigų seminariją galimybes. Prašome jam skambinti dienos metu tel. 905 277-1270, o vakarais – tel. 416 767-3105.

– Mišios liepos 18, šeštadienį, Delhi Šv. Kazimiero šventovėje 8.30 v.r. už a.a. Roką Jauneiką; Mišios liepos 19, sekmadienį: Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. už a.a. Jadvygą Gabrėnienę; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10 v.r. už a.a. Raimundą Paškauską.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos šį sekmadienį, liepos 19, 9.30 v. ryto. Pamaldų metu įvyks krikštai.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, liepos 12 popietėje dalyvavo 100 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Ona Marcinkevičienė, Feliksas Justinas Rugys iš Kauno, dr. Juozas ir Bronė Pilipavičiai iš Edmontono, Antonija Petruilienė iš Phoenix, Arizona, JAV. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelio narė Birutė Jankauskienė.

– LN valdybos posėdis – liepos 16, ketvirtadienį, 7 v.v.

– LN poilsio stovykla rengiama pranciškonų stovyklavietėje „Kretinga“ rugpjūčio 8-15 d.d. Dėl informacijos ir registracijos prašome skambinti stovyklos komendantui Zigimui Revui, tel. 416 251-9635, Augustinui Sukauskui, tel. 416 614-7739 arba Emilijai Bartminui, tel. 416 249-0490.

– LN kultūros komisija yra įsigijusi nemažai įvairių vaizdajuosčių iš Lietuvos. Taip pat turi Lietuvos TV sukurto filmo „Giminės“ pilną komplektą (40 serijų) bei Lietuvos respublikos prezidento Valdo Adamkaus inauguracijos vaizdajuostę. Visa tai galima nusipirkti ar nuomot. Skambinti S. Pacirienėi tel. 416 762-5419 arba V. Kulniui tel. 416 769-1266.

– A. a. Alekso Jucio atminimui slaugos namams \$20 aukėjo L. Balsienė.

Aukos slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W. Toronto Ont. M6P 1A6.

Šv. Vincento Pauliečio draugijos veiklai papildomai surinkta \$20.

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$100 aukėjo Brita su šeima (savo mamos a.a. Marijos Kybranienės II mirties metinių proga).

„Angeliukų“ chorui aukėjo: \$200 – Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas; \$50 – M. J. Gabriai.

Anapilio jaunimo sekcija kviečia jaunas ir senus į gimnastikos pamokas. Pamokos vyksta pirmadieniais ir ketvirtadieniais 8 v.v. parapijos salėje. Pamokas veda Lina Paulionytė. Visi galite pasimankštinti ir pabendrauti. Pamokos nemokamos.

II-OJI PASAULIO LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ-1998. Trys aukštos kokybės vaizdajuostės: 1. Ansamblis vakaras Kalnų parke liepos 4 d. (2 val.). 2. Šokių diena „Žalgirio“ stadione liepos 5 d. (2 val.). 3. Dainų diena Vingio parke liepos 6 d. (4 val.). Šias vaizdajuostes galite užsisakyti iš International Historic Films, Inc. skambinant telefonu 773-927-2900 arba raštu, 3533 S. Archer Ave. Chicago, IL 60609 USA. Vienos vaizdajuostės kaina tik \$25 (Kan.), arba visos trys \$60 (Kan.) ir \$5 už persiuntimą. Mes priimame asmeniškus čekius (Kanados doleriais) arba „VISA/Mastercard“ kredito korteles. Sav. Petras Bernotas.

BRAVO JUOZAI!

Sveikiname Juozą Gatavecką, sulaukusį 85-to gimtadienio liepos 17 d.

Visi džiaugiamės jo linksnumu ir nepailsama energija. Linkime Jam geriausios sveikatos ir su entuziazmu ir toliau kilniai gventi Dievo garbei. Su meile –

žmona Onutė, vaikai – Aušrelė, Laimutė, Juozas ir Daivutė, žentas Saulius, marti Kristina ir vaikaičiai – Gita, Tadas, Mykolas ir Livia

Prisikėlimo parapijos žinios

– Parapijos choro vedėjai muz. D. Viskontienė šešiom savaitėm išvykus į Lietuvą, sekmadieniais vargonais groja ir giedojimą tvarko Danguolė Radtkienė. Praeitą sekmadienį, liepos 12, per 10.15 v. Mišias bendrom giesmėm vadovavo I. Sungailienė.

– „Žodis tarpe mūsų“ – tai iš anglų kalbos „The Word Among Us“ versta knygutė liepos ir rugpjūčio mėnesiams yra platinama parapijoje.

– Punsko lietuvių parapijoje, Lenkijoje, santuokos sakramentą priėmė parapijietė Irena Pečiulytė su Kazimieru Senda.

– Kas nori vyksti autobusu į Kanados kankinių šventovę Midlande rugpjūčio 2 d., prašom registruotis parapijos raštiniėje. Kelionės kaina \$17. Autobusas išvyks 12 v. ir sugrįš apie 7 v.v. Dienos programoje: Kryžiaus keliai 2.30 v.p.p., Mišios 3 v.p.p., kurių metu pamokslą sakys kun. K. Kaknevičius, giesdų Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras.

– Parapijos „Kretingos“ stovyklavietėje, Vasagoje, angliškai kalbančių lietuvių kilmės vaikų stovykla baigiasi šį šeštadienį. Lietuviškai kalbantiems vaikams stovykla prasišės šį sekmadienį, liepos 19 ir tęsis iki rugpjūčio 1 d. Didysis lauzas, į kurį kviečiami tėvai ir svečiai, vyks liepos 25 d., 7 v.v.

– Liepos 13 d. palaidota a.a. Ona Grigaravičienė, 97 m. Paliko dukras B. Končienę, R. Stabačinskienę ir Genovaitę Budreckienę su šeimomis. Liepos 14 d. palaidotas a.a. Jonas Didžbalis, 81 m. Paliko žmoną Zitą, sūnus Joną, Vincą ir Stasį su šeimomis ir Lietuvoje dvi seseris Agotą ir Mariją su šeimomis. Lietuvoje mirė a.a. Anastazija Sabonienė, torontiečio Jono Pužo sesuo.

– Parapijos persikėlimo vajui iki šiol surinkta \$850,564. Žemės prakasimo išlaidoms numatytas spalio 3 d., o statybos pradžia po naujų 1999 metų.

– Mišios sekmadienį, liepos 19 d.: 8.15 v.r. už a.a. Mariją ir Tadeū Normantus; 9.15 v.r. už a.a. Danielių Siminkevičių – 10 metinės; 10.15 v.r. už a.a. Oną Skukauskienę, už a.a. Salomėją Pundžiuvienę, už a.a. Antaną Poškų; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijietčius.

Išėjimo lietuvių klierikų studijos Romoje \$100 aukėjo J. Staškevičius.

A. a. Jono Tarvydo atminimui P. Vitenė „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$10.

A. a. Aleksandro Jucio šviesiam prisiminimui, užjausdama Adą ir jos artimuosius, Valentina Balsienė „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$20.

A. a. Aleksandrui Juciui mirus, užjausdamas savo narę Adą Jucienę ir jos artimuosius, Lietuvių Namų moterų būrelis „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$50.

A. a. Vladui Šaltmirui mirus, užjausdamas visus artimuosius, jo atminimui Ona ir Bronius Sergaučiai „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$50.

A. a. F. Vilkienės atminimui, užjausdama velionės dukterį A. Lesčienę, Aldona Gaileienė Mažosios Lietuvos fondui aukėjo \$40.

A. a. Liucijaus Ulbino atminimui, užjausdami jo brolių Algį ir žmoną Vandą, Valė ir Albinas Tautkevičiai „TŽ“ aukėjo \$20.

A. a. Jenny Kiškis mirus, užjausdami jos vyrą Petrą ir dukrą Anna-Lisa, Červinskių šeima „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$40.

A. a. Kazimierui Simaičiui mirus, užjausdami jo šeimą ir artimuosius, Kęstutis Norkus, sr., Elaine, Kęstutis, jr. ir Mary Ellen „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$50.

Panevėžio „Grandinėlės“ moksleiviai šokėjai, dalyvavę tarptautiniame festivalyje Kvebeko provincijoje. Nuotraukoje – ši grupė po koncerto Toronto Prisikėlimo parapijos salėje su torontieško „Gintaro“ vadovais – Juozu ir Rita Karasiejais

„TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ“ pasakutinis numeris prieš atostogas iššies liepos 28 d., o poatostoginis numeris – rugpjūčio 18 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuvi. Administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius. Redakcija ir spaustuvi po atostogų pradės dirbti rugpjūčio 11 d.

Lietuvos ambasados pranešimu, ambasadoriaus Otavoje patarėjui Jonui Paslauskui Lietuvos prezidento V. Adamkaus š.m. birželio 15 d. dekretu suteikiamas nepaprastojo pasiuntinio ir įgaliojotojo ministerio diplomatinis rangas. Inf.

KLB tarybos rinkimai. XVII-tos krašto tarybos rinkimai visose apylinkėse įvyks 1998 m. rugsėjo 20, sekmadienį. Sudaryta Vyriausioji rinkimų komisija: Feliksas Mockus – pirm. 416 489-7735, Vytautas Taseckas – sekr. 905 824-4461; nariai – Algimantas Valiūnas 416 762-3738, Edvardas Kazakevičius 416 781-7861 ir Jonas Neškaitis 416 691-7798. Komisija praneša, kad po rinkimų taisyklių išsiuntimo iki birželio 19 dienos, atsiliepė tik 7 apylinkės. Iš viso yra 16 apylinkių. Vyr. komisija primena ir prašo, kad kandidatų į Krašto tarybą sąrašai būtų įteikti Apylinkės rinkimų komisijai iki liepos mėn. 24 d. su pasirašytais sutikimais kandidatuoti į Krašto tarybą. KLB krašto tarybos vyr. rinkimų komisijos būstinė: 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8. Inf.

Mažosios Lietuvos fondui aukėjo: \$1,700 – E. Andruškevičienė (iš viso 2,700) – Maž. Liet. etnokultūrinė premija; po \$1000 – P. Kucinskaitė (iš viso 2,500) – ML enciklopedijai; E&A. Lymantai (iš viso 2,000) – ML enciklopedijai; V. Pėteraitis (iš viso 5,000) – Maž. Liet. etnokultūrinei premijai; \$323 – Beate Lymantas (iš viso 823) – A. Lymanto rankraščio perrašinėjimo; \$300 – Pėteraitis Hansas iš Alkos, Šilutės r. – Maž. Liet. etnokultūrinei premijai; \$250 – A. Bražys (iš viso 800) – ML enciklopedijai; \$243.23 – J. Reigys iš Australijos (iš viso 343.23) ML enciklopedijai; \$143.09 – J. Balčiauskas, Šilutė – ML enciklopedijai; po \$100 – H. Lapas (iš viso 300), A. Bumbulis (iš viso 1,200); prel. P. Gaida (iš viso 600); \$75 – dr. J. Vingilis (iš viso 395); po \$50 – A. Gaurys (iš viso 600) – Karaliaučiaus kr. mokykloms; Petras Sturm (iš viso 350); \$40 – Ald. Gailius (iš viso 580) – F. Vilkienės atminimui; \$35 – E. Petrus (iš viso 415); \$20 – J. Blažudžiūnas (iš viso 550). Valdyba

A. a. Aleksandrui Juciui mirus, artimieji, užjausdami jo žmoną Adą, jos dukrą Ritą su vyru Jonathan ir vaikičiumi Edvardu aukėjo „Kovai už vėžio ligą Lietuvoje“: \$225 – J.R.E. Lynn-Šeima; \$100 – V. D. Dargiai; \$40 – P. Markušiai, A. G. Senkai; \$30 – E. Geldutienė, L. V. Matulevičiai; \$25 – H. E. Stepačiūnai, S. Styrienė, B. Urbonavičius; \$20 – A. D. Barkauskai, A. L. Šeškai, G. V. Butkiai, J. Krasauskas, A. R. Tumpas, E. Underienė, E. R. Stravinski, T. Zaleskai, G. V. Meilai, A. V. Karauskai, R. Beržienė, A. P. Skilandžiūnai, T. Senkevičius, J. Pacevičienė, G. Balčiūnienė, O. R. Berentai; \$10 – D. Keršienė, V. Augėnienė, O. Yčienė, M. Povilaitienė, F. Mačiulienė, J. Z. Stravinskai, V. Z. Girmiai, I. Kairienė, J. Rukšienė, B. J. Tamulioniai, B. P. Sapliai, R. Bakevičienė, A. G. Valiūnai, B. J. Dainaičiai; \$5 – G. Lomas, A. Venslovaitienė. M.P.

Atitaisyimas. „TŽ“ nr. 28, psl. 10 žinutėje apie V. Kolyčiaus susitikimus su Lietuvos veikėjais įsivėlė klaida. Išspausdinta „jo veikla domėjosi ir Lenkijos radijas“... Turi būti Lietuvos. Atsiprašome.

IEŠKOME auklės 4 vaikučiams nuo rugpjūčio vidurio, kuri gyvenytų kartu su mumis Mississaugoje. Skambinti tel. 905 848-9628.

KLB KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI visose apylinkėse įvyks 1998 m. rugsėjo 20 d.

Vadovaujantis KLB krašto tarybos rinkimų taisyklėmis, šiuo skelbiame KLB garbės teismo pirmininkės pavardę, adresą, telefono ir fakso numerį: Rūta Rudinskienė, 1610 St. Catherine St. W., Suite 405, Montreal Quebec, H3H 2S2. Tel. 514 931-7174 Faksas 514 938-9079

F. Mockus, vyr. rinkimų komisijos pirmininkas

PAČIŲ PRISKINTOS

AVIETĖS

\$1.99 svaras

Whittamore's
Berry Farm

ŽIRNIAI/PUPOS IR JUODI-RAUDONI SERBENTAI

8100 Steeles Ave. East, 6 km. į rytus nuo Markham Rd. (Hwy 48)

TEL. 905 294-3275

Kanados taryba meno reikalams (Canada Council for the Arts) š.m. birželio 1 d. paskelbė savo planus apie panaudojimą 10 milijonų dolerių, paskirtų Kanados vyriausybės tūkstantmečio (Millennium) fondui. Bus skiriamos premijos pavieniui profesionaliems menininkams (dailininkams, rašytojams, muzikams ir kt.) ar meno organizacijoms už kūrinius, kurių įtaka galėtų teigiamai paveikti kanadiečius, ypač jaunimą. Besidomintys daugiau informacijų gali gauti kreipdamiesi į „The Canada Council for the Arts“, 350 Albert St., P.O. Box 1047, Ottawa, Ont. K1P 5V8. Tel. 1-800-263-5588; 613 566-4414. Faksas 613 566-4390. Inf.

Gediminas Sederavičius, aktorius ir režisierius, šiuo metu su trijų žmonių Kijevo teatru gastroliuojantis Kanadoje, 1998 m. liepos 9 d. lankėsi „Tėviškės žiburiuose“ ir papasakojo apie savo teatrinę veiklą. Torontose „Royal Conservatory of Music“ teatre liepos 4-10 d.d. keliaujanti trijulė (jis, A. Daruga ir A. Lukov) vaidino N. V. Gogolio „Senę“. Iš Toronto jie vyks į Vakarų Kanadą, kur Vinipe, Edmontone, Vankuverje vaidins iki rugsėjo mėn. Praeitais metais, remiami Soros'o fondo, gastroliavo JAV-bėse. Čikagos spaudo jų pasirodymus gerai įvertino. Siemet iš minėto fondo paramos nebebus, tenka sunkiau verstis. G. Sederavičius mokėsi pas rež. J. Milinį, režisūrą ir vaidybinį meną studijavo Rusijos akademijose.

PARDUODAMAS didelis vasarnamis New Wasaga Beach ant ežero kranto. Kaina \$165,000. Skambinti 705 429-2628.

JAV DOLERIAI Į LIETUVĄ. Siunčiame legaliai ir patikimai su pristatymu į namus. Mūsų įstaiga yra laikraščio „Draugas“ pastate. Dirbame nuo 1987 m. TRANSPAK vardu. Pinigų pervedimui banko čekiais rašomi „TM Lith, Inc.“ (in US funds). Pinigai pristatomi JAV doleriais per 2-5 dienas nuo jūsų čekio gavimo dienos. Adresas: 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629, USA. Tel. 1-773-838-1050.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausius statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nesusaisime rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbą kokybę. Skambinti

Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

MONTREALQUE

Montrealio šauliai š.m. liepos 5 d. surengė gegužinę Rigaud Bay vietovėje. Šios jų gegužinės yra populiarios ir sutraukė nemažai žmonių, palankiam orui esant.

Kun. K. Ambrasas, SJ, visą liepos mėnesį pavaduoja Šv. Kazimiero parapijos kleboną kun. dr. J. Jucevičių, kuris išvyko atostogų. Kun. J. Lipskis talkina AV šventovėje. Jis yra jau neblogai išmokęs aukoti Mišias lietuviškai, todėl daugelio parapijiečių yra mėgstamas ir laukiamas.

Ses. Judita, tik viena kol kas pasilikusi seselių vienuolyne, išvažiavo į Putnamą dalyvauti jų metinėje šventėje ir rekolekcijose.

Nemažai montrealiečių išvažiavo į Lietuvą aplankyti savo giminių ir artimųjų. N.B.

Vytautas Gruodis, buvęs Montrealio šiuo metu Lietuvos ekonominės plėtros agentūros tarybos pirmininkas, Eltos pranešimu, 1998 m. liepos 7 d. buvo apdovanotas Prancūzijos Garbės legiono or-

dinu, kurį jam Turnišėse įteikė Prancūzijos ambasadorius Michel Touraine. Be daugelio kitų darbų, V. Gruodis padėjo užmegzti partnerystės ryšius su Paryžiaus aukštąja komercijos ir Londono verslo mokyklomis. Inf.

Alain V. Stanke-Stankevičius Kanados vyriausybės dekretu yra pakviestas į Kanados žymųjų ordinarą, kuriam priklauso ypatingai pasižymėjęs šiam kraštui kanadiečiai. A. V. Stanke yra stipriai pasižymėjęs kaip žurnalistas, rašytojas, radijo ir televizijos darbuotojas. Jis yra parašęs prancūzų kalba keletą knygų, įsteigęs Knygų leidyklą Montrealyje, vadovavęs kelioms radijo ir televizijos programoms. Gimęs Lietuvoje, bet labai jaunas su tėvais dėl karo įvykių pasitraukęs į Vakarų, mokėsis Paryžiuje ir Montrealio universitete. Įsikūręs Montrealyje įsijungė į prancūziškąją kultūrą, bet neužmiršo ir Lietuvos – apie ją yra nemažai rašęs, ypač po jos Atgimimo. Inf.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545

FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B.

DONNA SVRKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B.

Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pastėjavimas neįpareigoja apsidrausti.

Sedos kautynės

K. ASTRAVAS

„Sparton atėjus, keleivi, pasakyk mus matęs ir šventus įstatymus juos vykdančią žuvus“.

Poetas Simonides, (V š. pr. Kr.)

Šitie poeto Simonides žodžiai buvo iškalti ant granito ten, kur spartiečių vadas Leonidas su maža karių grupe 480 metais prieš Kristų pastojų kelią persų Kserkso armijai į Graikijos gilumą: visi atkakliai kovoje žuvo.

Panašus buvo lietuvių pasipriešinimas 1944 m. spalio 7 d. Zemaitijoje, Sedos apylinkėse ir pačiame miestelyje. Tėvynės apsaugos rinkinei, susidedančiai iš dviejų pulkų, pastojus kelią Raudonosios armijos daliniam.

Kaip ir Termofiluose, šiam įvykiui paminėti Sedoje pastatytas paminklas su žaltvario plokštėje išlietais 58-iais žuvusių karių vardais. Apskaiciuojama, kad šiose kautynėse žuvo per 100 karių; pusė jų yra nežinomi. Žuvę kariai vietinio klebono iniciatyva buvo palaidoti iškastuose gynybos apkasuose, jų dokumentai pateko į NKVD rankas, o dabar jų vardai yra žinomi tik Dievui.

Praėjus 54-riems metams rašydamas šį pranešimą nesijaučiu vien tik kaip keleivis, einantis per Termofilus, nes esu su kritisiais ginklo draugais kartu kovojęs Sedos gatvėse. Kovų šūvių ir sprogimų aiduose man ir mano miela broliui kulkosvaidininkui Aloyzui Astravui Visagaliai ranka nepamojo į Anapus gal dėl to, kad galutime dirbti Lietuvos atstatymui. Dėl to jaučiu šventą kario pareigą paskelbti detales apie žuvusius pažįstamus, kurių vardai yra išlieti paminklo plokštėje.

1-mo bataliono vadas majoras P. Puodžiūnas, kritęs kartu su štabo ryšininku buvusiu Biržų gimnazijos mano bendramokslu Jonu Maskoliūnu, besikeliant valtimi per Virvytės upę.

REIKALINGA rusiškai kalbanti auklė, kuri atliktų ir namų ruošos darbus. Skambinti tel. 905 458-9499 nuo 9 v.r. iki 5 v.p.p. ir tel. 416 224-0946 po 5 v.p.p.

VYRENSIO AMŽIAUS lietuvių, gyvenanti pietvakarių Mississaugoje, Ont., ieško asmens, su kuriuo la galėtų palaikyti artimesnius ryšius. Skambinti tel. 905 823-0408.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algijui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

Mano geras draugas vilnietis miškininkas Antanas Baranauskas, mano kulkosvaidininko padėjėjas, krito šalia manęs sudraskytas rusų tanko granatos.

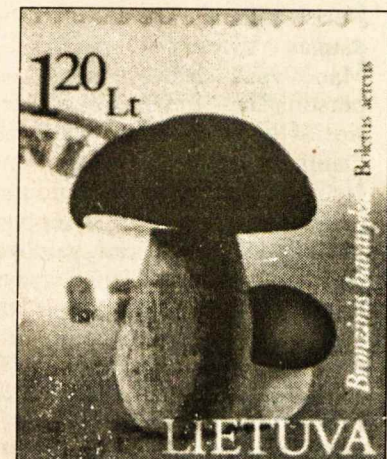
Pasvalio gimnazijos abiturientas Slekta (nežinomas karys), su panzerfaustu (tankų pabaisa) sunaikinęs rusų tanką Sedos miestelyje. Aš jam parodžiau už kampo stovintį tanką, nuo kurio žuvo mano draugas Ant. Baranauskas. Girdėjau jo paleistos raketos šūvį ir po to tanko sprogią, bet jo daugiau nebemačiau.

Mačiau sužeistą savo tėviškės kaimyną viršilį Kazį Glemžą, prieštankinio pabūko vadovą, sunaikinusį vieną rusų tanką. Šaukiau kartu plaukti per upę, bet jis atsakė – liko taikliais šūviais naikindamas priešą prie Sedos pirties. Jis ten ir žuvo.

Du broliai Saimininkai, mokytojai, zarasiečiai. Vieno jų pavardė yra iškalta paminkle (jo nemačiau žūnant). Antram: parodžiau ant kelio į miestelį vadovaujantį rusų būriui pusamį aukšto rango karininką, kuris mojo mums eiti pas juos. Saimininkas staigiu karabino šūviu jį nukirto. Po to S. buvo kulkos sužeistas į petį. Išėjus iš apšaudomo ploto aš jį aptvarsčiau ir laimingai pasitraukė Plungės link.

Paminkle yra mano gerų pažįstamų ir draugų pavardės: P. Poškus, kupiškietis, apie 60 metų amžiaus, 1918 metų kovų savanoris, tiekęs amuniciją į fronto linijas. S. Truklica, zarasietis, višada besišypsantis virėjas. P. Čepėnas, bendras idėjos draugas, – ateitininkas.

Vykdydamas kario pareigą, vėliau parašysiu čia paminėtų karių žuvimo aplinkybes, taipogi atsakyti į jų artimųjų laiškus. Teįeina šios pavardės į Lietuvos kovų ir jų šeimų istorijas.

Dabartinės Lietuvos pašto ženklas. Nuotr. M. Pranevičius